

Rapport

2018:4

Utvärdering av
Sveriges Televisions
valkompassfrågor 2018

Per Oleskog Tryggvason

Valforskningsprogrammet

Statsvetenskapliga institutionen
Göteborgs universitet

2018.05.22

www.valforskning.pol.gu.se

Valforskningsprogrammets rapportserie

Sedan 1950-talet genomför forskare knutna till Valforskningsprogrammet i Göteborg empiriska undersökningar av hur den svenska demokratin mår och utvecklas. Rapportserien är vår viktigaste publikationskanal för att bidra samhällets kunskapsförsörjning. Målsättningen är att sprida grundläggande fakta och forskningsresultat som rör val och väljarbeteende till en bred publik av forskare, studenter, journalister, politiker och allmänhet.

The Swedish National Election Studies Program working report series

Since the 1950s, the researchers associated with the Swedish National Election Studies Program at the Department of Political Science, University of Gothenburg, conducts empirical research on the well-being and development of the Swedish democracy. The working report series is our main publication outlets. The aim is to publish basic facts and research results about elections and voting behavior to a broad audience of researchers, students, journalists, politicians and the public.

Referens

Oleskog Tryggvason, Per (2018) Utvärdering av Sveriges Televisions valkompassfrågor 2018. Valforskningsprogrammets arbetsrapport 2018:4. Göteborgs universitet: Statsvetenskapliga programmet.

Redaktör

Henrik Ekengren Oscarsson
henrik.oscarsson@gu.se

Rapport 2018:4

Utvärdering av Sveriges Televisions valkompassfrågor 2018

Per Oleskog Tryggvason
Department of Journalism, Media and Communication
University of Gothenburg

Sammanfattning

Valforskningsprogrammet och Opinionslaboratoriet (LORE) vid Göteborgs universitet har på uppdrag av Sveriges Television genomfört en oberoende utvärdering av de påstående- och prioriteringsfrågor som är planerade att användas i SVT:s kommande valkompass. Frågorna har testats på ett slumpmässigt urval (n=2 680) respondenter inom ramen för Medborgarpanelen 28. För att ta fram underlag till vilka frågor som är mer och mindre lämpade att inkluderas i en framtida valkompass har vi genomfört ett stort antal variansanalyser (i rapporten refererade som eta-analyser). På så vis kan vi på ett systematiskt sätt pröva vilka frågor som är effektiv för att särskiljer på de olika partiernas sympatisörer (sett till valmanskåren som helhet), samt vilka frågor som fungerar bra för att separera ideologiskt närliggande partier. Rapporten innehåller också en rad spatiala analyser som på ett effektivt sätt illustrerar respektive väljargrups inställning till samtliga påståendefrågor. Tillsammans ger analyserna en bra bild av åsiktsrymden (issue space) i den svenska väljarkåren inför 2018 års val.

Abstract

In close collaboration with the Laboratory of Opinion Research (LORE), the Swedish National Elections Study Program (SNES), has conducted a large evaluation of the survey instruments that are planned to be included in Swedish Public Television's (SVT) voting advice application (VAA) in conjunction with the 2018 Swedish general election. The pilot study was conducted on a random sample (n= 2 680) within the Swedish Citizen Panel wave 28. The analytic strategy to evaluate which survey questions are more and less suitable to be included in the upcoming VAA was to conduct a series of oneway analyses of variance (referred to as eta) to establish which questions separates the electorate as a whole, and which questions that are most suitable to separate voters of parties that are ideologically close. In addition to this, there is also a series of graphical illustrations of the spatial placement of each party's sympathizers on the different survey questions. Taken all together, the analyses presented provide valuable insights about the Swedish public's issue space in advent of the 2018 general election.

Uppdraget

Sveriges Television har givit Valforskningsprogrammet och Opinionslaboratoriet (LORE) vid Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet i uppdrag att genomföra ett oberoende test av de enkätfrågor som är planerade att ingå i SVTs valkompass inför valhösten 2018. Ansvariga för testen har varit Per Oleskog Tryggvason och Henrik Ekengren Oscarsson. Valkompassen till riksdagsvalet 2018 kommer bestå av en uppsättning sakfrågeförslag i påståendeform samt en uppsättning med frågor om prioriteringsområden som utformats av personal på SVT. **Syftet med utvärderingen är att analyserna vilka sakfrågeåsikter som bäst diskriminerar mellan väljare med olika röstintentioner i 2018 riksdagsval.**

Målsättningen med utvärderingen är att ställa samman grundläggande information som kan tjäna som ett viktigt beslutsunderlag för att välja ut vilka sakfrågor och prioriteringsfrågor som behöver finnas med i ett slutgiltigt partitest. Resultaten i den här rapporten representerar härvidlag en källa till kunskap om hur olika grupper av partisympatisörer skiljer sig åt åsiktsmässigt. Denna information är central men samtidigt inte den enda relevanta vid konstruktion av valkompasser (Garzia & Marschall).

Datamaterialet

Data är insamlade i samarbete med opinionslaboratoriet LORE (Laboratory of Opinion Research) som sedan 2016 är en del av SOM-institutet vid Göteborgs universitet. LORE är en forskningsdriven facilitet för genomförande av webbaserade panelundersökningar. Huvudpanelen – den svenska Medborgarpanelen – består av drygt 55 000 panelister, varav omkring en sjättedel är rekryterade med hjälp av slumpmässigt urval. Valkompassfrågorna ställdes i panelomgång MP28 (Medborgarpanelen den 28 editionen) och samlades in mellan den 12 december 2017 och den 8 januari 2018. Ansvarig vid LORE var Elina Lindgren. Urvalet bestod av 3 967 slumprekryterade respondenter, av dessa svarade 2 680 vilket ger en deltagarfrekvens på 68 procent. Sammanlagt uppgav 2 505 respondenter en röstningsintention alternativt bästa parti. För att justera skevheter i urvalet har samtliga analyser viktats efter hur de svarande röstat 2014.

Analytiskt tillvägagångssätt

Analysen går ut på att undersöka vilka påståendefrågor som är bäst på att särskilja, det vill säga diskriminera, mellan olika grupper av partisympatisörer. För detta ändamål har vi utöver det rent deskriptiva materialet om svarsfördelning genomfört ett stort antal envägs variansanalyser. En variansanalys jämför hur stor del av den *totala variationen* i panelisternas sakfrågeåsikter som utgörs av unik variation mellan olika grupper av partisympatisörer. Variansanalysen kan informera oss om huruvida det råder liten *inomgruppsvarians* (partisympatisörer är starkt eniga i en viss sakfråga) och/eller stor *mellangruppsvarians* (grupperna av partisympatisörer står åsiktsmässigt långt ifrån varandra). Liknande variansanalyser har använts i många tidigare studier av åsiktsröstning bland svenska väljare (Holmberg 2000; Oscarsson & Holmberg 2016a) samt i tidigare rapporter av Sveriges Televisions riksdagsvalskompass och europaparlamentsvalkompass 2014 (Oleskog Tryggvason & Oscarsson 2014).

Variansanalysen resulterar i ett enkelt korrelationsmått, kallat eta, som beräknas genom att dividera mellangruppsvariansen med den totala variansen i sakfrågeåsikter och sedan kvadrera resultatet. Eta-koefficienten visar styrkan i samvariationen mellan en sakfrågeåsiikt (beroende variabel på intervallskalenivå) med en oberoende variabel, i

det här fallet partival (på nominalskalenivå). Eta kan variera mellan 0 (inga åsiktskillnader alls mellan grupper av partisympatisörer) och 1.0 (all variation i åsikterna beror på vilken grupp av partisympatisörer man tillhör). Ju starkare eta-mått desto mer diskriminerar den aktuella sakfrågeåsikten mellan grupper av partisympatisörer.

När man konstruerar partitest är det oftast de mest utslagsgivande sakfrågeåsikterna som eftersträvas. Men det är inte endast intressant att se till vilka frågor som är mest diskriminerande då man inkluderar samtliga partier i analysen. I praktiken står väljares val av parti mellan två eller ett litet fåtal partier (Oscarsson & Holmberg 2016b; Oskarson, Oscarsson & Boije 2016). Det är därför viktigt att hitta testfrågor som på ett effektivt sätt särskiljer olika uppsättningar av "partigrannar". Det kan nämligen vara så att frågor som ger höga eta-värden när man genomför analysen på samtliga partier är otillräckliga när det gäller att skilja grannpartier åt. Det räcker alltså inte att genomföra *en* (1) uppsättning variansanalyser. Grannpartier behöver gå "matcher" mot varandra för att se vilka sakfrågor som statistiskt skiljer deras sympatisörer åt.

För att ge en visuell bild över den spatiala spridningen i påståendefrågorna mellan de olika partisympatisörerna har vi tagit fram två grafiska illustrationer av svarsmönstren. Det första är den spatiala fördelningen för respektive parti (medelvärde) på samtliga 50 sakfrågor. Denna illustration gör det möjligt att snabbt skaffa sig en överblick hur partiernas sympatisörer ställer sig till respektive påståendefråga. Den andra är en tvådimensionell illustration över hur partiernas sympatisörer placerar sig längs två politiska dimensioner, den traditionella vänster-höger dimensionen och den så kallade GAL/TAN-dimensionen (Hooghe, Marks & Wilson 2002; Bergström et al. 2015).

Utöver påståendefrågorna har halva urvalet fått svara på en rad med budgetprioriteringsfrågor på kommunal, landsting och nationell nivå. Den andra halva av urvalet har istället svarat på en rad frågor om olika prioriteringar på kommunal, landstings och nationell nivå. Dessa frågor har analyserats på ett liknande sätt, med undantag för de spatiala illustrationerna.

Påståendefrågor

I det här avsnittet redovisas svarsfördelningen för de 50 testade påståendefrågorna. Respektive påståendefråga inleddes med frågeformuleringen: *Vad är din åsikt om följande politiska förslag?* följt av ett sakfrågepåstående. Respondenterna kunde därefter välja på fyra svarsalternativ *Mycket bra förslag*, *Ganska bra förslag*, *Ganska dåligt förslag* eller *Mycket dåligt förslag*, samt möjlighet att ange alternativet *Ingen uppfattning*.

Påståendefrågorna ställdes i batterier á fem eller sex frågor åt gången. För att undvika systematiska effekter av frågeordning så randomiserades frågeordningen inom respektive batteri.

Resultat: Påståendefrågor

Tabell 1a och Tabell 1b visar svarsfördelningen, balansmått (andel mycket bra/ganska bra minus andelen mycketdåligt/ganska dåligt) samt eta-värdena för de 50 testade påståendefrågorna. Tabellen är sorterad efter resultaten från eta-analyserna. Detta betyder att frågor med hög diskrimineringskraft (mellan samtliga partier) kommer högt upp i tabellen, medan frågor med lägre diskrimineringskraft kommer längre ner i tabellen.

Utifrån eta-värdena i den högra kolumnen kan vi konstatera att frågor som rör migration, integration, samt frågor som handlar om lag och ordning som är mest partiskiljande. Den här typen av frågor placeras på plats 1 till 7. Här finner vi förslagen att *Sverige ska ta emot färre flyktingar* (eta=.63), att *Papperslösa*

flyktingar ska ha rätt till fri vård (eta=.61), att *Tiggeri ska förbjudas* (eta=.60), påståendet att *Permanent uppehållstillstånd ska vara huvudregel i flyktingpolitiken* (eta=.59), att *En allmän amnesti ska införas för ensamkommande flyktingbarn* (eta=.59), samt att *Polisen ska aktivt söka upp och avvisa asylsökande som fått avslag* (eta=.56). Första frågan som traditionellt placeras in på vänster-högerskalan kommer först på plats åtta. Här återfinns påståendet att *En förmögenhetsskatt ska återinföras* (eta=.56), strax där efter kommer två vänster-höger frågor som rör driftsformen av offentlig service, *Vinster ska inte tillåtas inom skattefinansierad vård och omsorg* (eta=.52), samt frågan huruvida *Äldreomsorg och hemtjänst ska i större utsträckning drivas i privat regi* (eta=.51).

Ser vi till vilka frågor där det är mindre skillnader mellan partierna så dominerar de av frågor som rör förslag som berör regional eller administrativ indelning av offentlig service samt andra frågor som fokuserar på landsbygdsfrågor. Av de nio frågor som har eta-värden under .20 så handlar sex av frågorna om någon sorts kommunal eller regionalt förslag. Här hittar vi förslagen att *Högspecialiserad vård ska koncentreras till ett fåtal sjukhus* (eta=.20), *Den som flyttar till glesbygd ska få hjälp att betala studielån* (eta=.17), *Dagens landsting ska slås ihop i större regioner* (eta=.12) samt *Staten ska ta över ansvaret för skolan från kommunerna* (eta=.08). Andra påståendefrågor som är som är dåliga partiskiljare (när vi gör analysen på samtliga partier) är förslaget att *Dåliga skolor ska stängas* (eta=.19), att *Eget bruk av narkotika ska vara tillåtet* (eta=.15), samt att *Anonyma vittnen ska kunna användas i svensk domstol* (eta=.14).

Ytterligare en aspekt som är viktig när man konstruerar ett partitest är att användarna ska förstå innebörden av frågorna som ställs och att de ska ha en uppfattning i frågan. Om en hög andel av de svarande uppger att de inte har någon åsikt i frågan så kan det vara en indikator på att frågan är vagt formulerad eller att folk helt enkelt har svårt att bilda sig en egen uppfattning, antingen på grund av att frågan är för komplex eller för att frågan är ny eller frånvarande på den politiska agendan.

Kolumnen *Ingen åsikt* i tabell 1 visar andelen av respondenterna som angett att de inte har någon åsikt i respektive fråga.

Inte helt oväntat så toppas denna kategori av två frågor som handlar om regional styrning och ansvar. Hela 21 procent uppger att de inte har någon åsikt huruvida *Dagens landsting ska slås ihop i större regioner* och 18 procent har ingen åsikt i frågan om *Staten ska ta över ansvaret för sjukvården från landstingen*. Tre andra frågor där en stor andel uppger att de inte har någon åsikt är påståendet att *Arbetsförmedlingen ska avskaffas* (16 procent), huruvida *Sverige ska bli medlem i NATO* (16 procent) samt i frågan huruvida *Reavinstskatten vid försäljning av bostäder ska tas bort* (14 procent).

Ytterligare en faktor som man vill veta när man väljer ut vilka frågor som ska ingå i en valkompass är att ha en balans mellan populära och impopulära frågor. Det är också viktigt att undersöka vilka frågor där det råder mer eller mindre konsensus.

För att svara upp till detta ger tabell 1a och tabell 1b information om hur populära och impopulära de femtio förslagen är. I kolumnen näst längst till höger ser vi balansmättet för respektive fråga, balansmättet beräknas genom att man lägger ihop andelarna som tycker att ett påstående är mycket och ganska bra, respektive andelarna som tycker att förslaget är mycket eller ganska dåligt. Därefter subtraherar man andelen som är negativa från andelen som är positiva. På så vis visar positiva siffror en positiv åsiktsbalans samtidigt som negativa siffror indikerar en negativ åsiktsbalans.

En första sak vi kan konstatera är att det är betydligt fler frågor som har ett positivt balansmått (32 förslag) jämfört med antalet som har ett negativt balansmått (18 frågor).

De påståendefrågor som är mest populära är *Polisen ska få större möjligheter att använda kameraövervakning (+80)*, *Kommunerna ska bygga och tillhandahålla billiga hyreslägenheter (+74)*, *Kommunerna ska jobba för skolor med bred social sammansättning (+67)*, *Det ekonomiska stödet till glesbygden ska öka (+67)*, *Förbjuda religiösa friskolor (+65)*, *Brottslighet i utanförskapsområden ska bekämpas med förebygg åtgärder (+62)*, *Anonyma vittnen ska kunna användas i svensk domstol (+58)*.

Ser vi istället till de påståendefrågor som är minst populära hittar vi förslaget att *Vårdpersonal ska ha rätt att vägra arbeta med aborter (-78)*, att *Eget bruk av narkotika ska vara tillåtet (-77)*, att *Sverige ska lämna EU (-54)*, att *Stödet till vindkraften ska tas bort (-50)* samt att *Äldreomsorg och hemtjänst ska i större utsträckning drivas i privat regi (-44)*.

Tabell 1 Tabellen visar svarsfördelningen samt eta-värdet för respektive politiskt förslag (procent, balansmått, antal svarande och eta-värde)

Vad är din åsikt om följande politiska förslag?	Mycket bra förslag	Ganska bra förslag	Ganska dåligt förslag	Mycket dåligt förslag	Ingen åsikt	Total	Balans	(n)	Eta-värden
Sverige ska ta emot färre flyktingar	33	24	24	14	6	100	+19	2665	0,63
Papperslösa flyktingar ska ha rätt till fri vård	17	27	21	28	7	100	-5	2668	0,61
Tiggeri ska förbjudas	40	21	17	16	6	100	+28	2667	0,60
Permanent uppehållstillstånd som huvudregel i flyktingpolitiken	11	24	21	32	11	100	-18	2665	0,59
Allmän amnesti ska införas för ensamkommande flyktingbarn	13	21	23	33	10	100	-22	2667	0,59
Polisen ska aktivt söka upp och avvisa asylsökande som fått avslag	40	30	15	8	7	100	+47	2667	0,56
Alla kommuner ska tvingas att ta emot flyktingar	39	30	10	17	4	100	+42	2665	0,56
En förmögenhetsskatt ska återinföras	17	22	22	32	6	100	-15	2661	0,56
Vinster ska inte tillåtas inom skattefinansierad vård och omsorg	34	25	21	16	3	100	+22	2672	0,52
Äldreomsorg och hemtjänst ska i större utsträckning drivas i privat regi	5	19	33	35	8	100	-44	2666	0,51
Sverige ska ha en flygskatt	22	31	19	19	8	100	+15	2669	0,51
Sverige ska bli medlem i NATO	15	23	19	27	16	100	-8	2668	0,50
Sverige ska lämna EU	10	10	24	50	7	100	-54	2665	0,50
Betyg i ordning och uppförande ska införas i skolan	37	33	14	13	4	100	+43	2668	0,49
Rutavdraget ska utökas kraftigt	14	34	27	15	10	100	+6	2668	0,48
Lägre ingångslön för ungdomar och nyanlända på första jobbet	23	35	23	14	5	100	+21	2666	0,48
Kommunerna ska jobba för skolor med bred social sammansättning	38	42	10	3	7	100	+67	2668	0,47
Kärnkraften ska byggas ut	12	24	26	31	6	100	-21	2668	0,46
Sverige ska satsa mer på försvaret	23	43	18	8	7	100	+40	2666	0,46
Småföretag ska undantas från turordningsreglerna vid uppsägningar	20	35	21	11	12	100	+23	2669	0,46
En köttskatt ska införas	9	21	27	36	6	100	-33	2666	0,45
Kvinnor ska kunna kvoterats in i bolagsstyrelser	10	26	30	25	8	100	-19	2669	0,44
Eleverna ska få betyg från årskurs 4	22	30	19	20	9	100	+13	2665	0,44
Elever ska förbjudas att använda heltäckande slöja i skolan	50	24	13	9	5	100	+52	2669	0,43
Antalet friskolor ska begränsas	30	32	20	11	7	100	+31	2668	0,42

Källa: Medborgarpanelen "Citizen Panel 28 – 2017"

Kommentar: Tabellen visar procentuell fördelning, balansmått, antal svarande och eta-värde för de 50 utvärderade påståendefrågorna. Den fullständiga frågeformuleringen var: "Vad är din åsikt om följande politiska förslag?" följt av respektive påstående/förslag. För att justera skevheter i urvalet så har analysen viktats efter hur urvalet röstade i riksdagsvalet 2014.

Tabell 1 (forts)

Tabellen visar svarsfördelningen samt eta-värdet för respektive politiskt förslag (procent, balansmätt antal svarande och eta-värde)

Vad är din åsikt om följande politiska förslag?	Mycket bra förslag	Ganska bra förslag	Ganska dåligt förslag	Mycket dåligt förslag	Ingen åsikt	Total	Balans	(n)	Eta-värden
Arbetsförmedlingen ska avskaffas	18	23	29	15	16	100	-3	2670	0,42
Brottslighet i utanförskapsområden ska bekämpas med förebygg åtgärder	37	42	12	5	4	100	+62	2668	0,40
Kommuner ska införa miljözoner där biltrafik begränsas el tas bor	17	36	24	18	5	100	+11	2670	0,39
Polisen ska få större möjligheter att använda kameraövervakning	56	33	7	2	3	100	+80	2666	0,37
Ta bort lagen som ger nyanlända rätt att bosätta sig var de vill	25	27	23	15	11	100	+14	2666	0,36
Reavinstskatten vid försäljning av bostäder ska tas bort	22	27	26	12	14	100	+11	2664	0,35
Gårdsförsäljning av vin ska tillåtas	28	38	13	12	9	100	+41	2668	0,35
Föräldraförsäkringen ska enligt lag delas lika	16	25	26	22	10	100	-7	2668	0,35
Pensionsåldern ska höjas	7	30	31	27	6	100	-21	2672	0,34
Kommunerna ska bygga och tillhandahålla billiga hyreslägenheter	46	40	9	3	3	100	+74	2667	0,33
Kommunerna ska kunna anställa egna ordningspoliser	16	33	21	17	13	100	+11	2665	0,33
Nazistiska organisationer ska inte tillåtas demonstrera	47	19	18	10	5	100	+38	2667	0,31
Stödet till vindkraften ska tas bort	7	13	36	34	10	100	-50	2667	0,31
Missbrukare ska ha rätt till fria sprutor	21	35	16	15	12	100	+25	2667	0,26
Vårdpersonal ska ha rätt att vägra arbeta med aborter	4	5	15	72	4	100	-78	2668	0,24
Förbjuda religiösa friskolor	54	26	11	4	5	100	+65	2668	0,24
Högspecialiserad vård ska koncentreras till ett fåtal sjukhus	21	43	22	6	8	100	+36	2668	0,20
Det ekonomiska stödet till glesbygden ska öka	28	51	10	2	9	100	+67	2667	0,19
Dåliga skolor ska stängas	35	37	16	3	8	100	+53	2665	0,19
Den som flyttar till glesbygd ska få hjälp att betala studielån	11	32	27	17	13	100	-1	2668	0,17
Eget bruk av narkotika ska vara tillåtet	2	7	19	67	5	100	-77	2670	0,15
Anonyma vittnen ska kunna användas i svensk domstol	33	41	11	5	9	100	+58	2666	0,14
Staten ska ta över ansvaret för sjukvården från landstingen	28	30	18	6	18	100	+34	2660	0,13
Dagens landsting ska slås ihop i större regioner	12	20	27	19	21	100	-14	2668	0,12
Staten ska ta över ansvaret för skolan från kommunerna	42	29	13	4	12	100	+54	2665	0,08

Källa: Medborgarpanelen "Citizen Panel 28 – 2017"

Kommentar: Tabellen visar procentuell fördelning, balansmätt, antal svarande och eta-värde för de 50 utvärderade påståendefrågorna. Den fullständiga frågeformuleringen var: "Vad är din åsikt om följande politiska förslag?" följt av respektive påstående/förslag. För att justera skevheter i urvalet så har analysen viktats efter hur urvalet röstade i riksdagsvalet 2014.

Resultat från partimatcher

Eta-analyserna i tabell 1 ger ett underlag oss en bild av vilka frågor som skiljer hela valmanskåren åt, där vi får höga eta-värden om stora väljargrupper ligger långt ifrån varandra. Men för att kunna utforma en effektiv valkompass är det också viktigt att kunna identifiera vilka frågor som kan skilja på partier och partikonstellationer som ligger nära varandra åsiktsmässigt. För att ge ett underlag på vilka frågor som är effektiva när det kommer till att skilja mellan närliggande partier och partikonstellationer har vi genomfört 26 stycken set med eta-analyser där vi låter olika partier och konstellationer gå ”matcher” mot varandra.

Tabell 2 visar en sammanställning på samtliga partimatcher som genomförts, resultaten från dessa parti- och koalitionsmatcher redovisas i tabell A1a-A1c i appendix. För att förenkla uttolkningen av resultaten de tio högsta eta-värden färgkodats med grön bakgrund och de tio lägsta eta-värdena med röd bakgrund.

I följande stycke följer en mycket kort sammanfattning av de mest centrala fynden från dessa analyser. Nedanstående analys och resultaten i tabellerna [A1a-A1c] kan förslagsvis bredvidläsas tillsammans med figur A1a/A1b i appendix. I dessa figurer redovisar vi respektive partis spatiala position (medelvärde) på samtliga 50 påstående-frågor.

Tabell 2 Lista över samtliga partimatcher i appendix (tabell A1a-A1c)

Tabell i appendix	Grupp 1	vs.	Grupp 2
Tabell A1a	Samtliga partier	vs.	Samtliga partier
	S/V/MP	vs.	ALLIANSEN
	SD	vs.	ALLIANSEN
	SD	vs.	S/V/MP
	SD	vs.	S
	SD	vs.	M
	SD	vs.	L
	SD	vs.	KD
	SD	vs.	C
Tabell A1b	V	vs.	FI
	V	vs.	MP
	MP	vs.	FI
	MP	vs.	C
	MP	vs.	L
	MP	vs.	M
	S	vs.	MP
	S	vs.	V
S	vs.	FI	
Tabell A1c	S	vs.	M
	S	vs.	C
	S	vs.	L
	M	vs.	C
	M	vs.	L
	M	vs.	KD
	C	vs.	L
	C	vs.	KD
L	vs.	KD	

Alliansen vs. S/V/MP: Till skillnad från eta-resultaten på samtliga partier så är de frågor som bäst särskiljer Alliansens potentiella väljare från de som tänker rösta på S, V eller MP klassiska så kallade vänster-högerfrågor. Mest blockskiljande är frågan om huruvida *En förmögenhetsskatt ska återinföras* (eta=.59), följt av förslaget att *Äldreomsorg och hemtjänst ska i större utsträckning drivas i privat regi* (eta=.57) och *Vinster ska inte tillåtas inom skattefinansierad vård och omsorg* (eta=.57).

SD vs. Alliansen: Bland de tio frågor som bäst skiljer på huruvida man ämnar rösta på Sverigedemokraterna eller något alliansparti så handlar sju av frågor om migration, syn på minoriteter och mångkultur. Exempel på den här typen av frågor som skiljer Sverigedemokrater och alliansväljare är; *Sverige ska ta emot färre flyktingar* (eta=.60), *Papperslösa flyktingar ska ha rätt till fri vård* (eta=.56) och förslaget att en *Allmän amnesti ska införas för ensamkommande flyktingbarn* (eta=.54). På topp tio återfinns också frågan huruvida *Sverige ska lämna EU* (eta=.57), frågan om *Tiggeriet ska förbjudas* (eta=.52) och förslaget att *Pensionsåldern ska höjas* (eta=.40).

SD vs S/V/MP: Ser vi till de frågor som bäst skiljer Sverigedemokratiska sympatisörer från rödgröna väljare så är det i stort sett samma frågor (om än med något annorlunda inbördes ordning) som bäst särskilde mellan SD och Alliansen. Undantagen är förslaget *Sverige ska ha en flygskatt* (eta=.56) och *Kommunerna ska jobba för skolor med bred social sammansättning* (eta=.54) som båda slår sig in på topp tio.

SD vs S: De frågor som bäst särskilje mellan Sverigedemokratiska väljare och rödgröna väljare är också de frågor som fungerar bra för att separera Sverigedemokrater från Socialdemokrater. Den fråga som är bäst på att separera de båda väljargrupperna är förslaget att *Alla kommuner ska tvingas att ta emot flyktingar* (eta=.64).

SD vs M: När vi letar efter frågor som effektivt skiljer Sverigedemokrater och Moderater åt så sjunker eta-värdena avsevärt från tidigare analyser. Anledningen till detta är att Sverigedemokraternas och Moderaternas väljare står mycket nära varandra i ett stort antal frågor. Det finns endast två frågor där eta-värdet tangerar eller överstiger .40, dessa är huruvida *Sverige ska lämna EU* (eta=.55) och vad man tycker om förslaget att *Pensionsåldern ska höjas* (eta=.40). Därefter följer ett antal flyktingrelaterade frågor med eta-värden mellan .38 och .27.

SD vs L: De tio frågor som bäst skiljer på Sverigedemokrater och Liberalernas sympatisörer är de samma som var mest effektiva för att skilja Sverigedemokrater från alliansväljare. I jämförelse med föregående analys (SD vs M) så ser vi också att eta-värdena är avsevärt högre, vilket visar på ett större avstånd mellan Liberalernas och Sverigedemokraternas väljare än det mellan moderata och sverigedemokratiska väljare.

SD vs KD: Likt analysen mellan SD och M så visar analysen mellan SD och KD att eta-värdena är relativt låga, vilket tyder på en relativt stor samstämmighet i flertalet frågor. De två frågor som bäst särskiljer de två väljargrupperna är förslaget att *Sverige ska ta emot färre flyktingar* (eta=.45) och huruvida *Papperslösa flyktingar ska ha rätt till fri vård* (eta=.41). En fråga som är unik för Kristdemokraternas samtliga partimatchningar är förslaget att *Vårdpersonal ska ha rätt att vägra arbeta med aborter* (eta=.28) som i den här analysen placerar sig på plats tio.

SD vs C: Av allianspartiernas väljare så är det Centerpartiets sympatisörer som har de högsta eta-värdena när vi jämför med Sverigedemokraterna. Även om eta-värden är starkare så är det överlag samma frågor som för övriga allianspartier som återfinns i topp.

V vs FI: Analysen av partimatcherna mellan V och FI visar att eta-värdena är oerhört låga och att det därför saknas frågor som effektivt separerar Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs sympatisörer. De tre frågor som hamnar högst upp är

förslaget att *Antalet friskolor ska begränsas* (eta=.21), att *Kvinnor ska kunna kvoterats in i bolagsstyrelser* (eta=.21) samt huruvida *Äldreomsorg och hemtjänst ska i större utsträckning drivas i privat regi* (eta=.20). Det bör dock återigen poängteras att skillnaden mellan de två väljargrupperna är oerhört liten.

V vs MP: Likt analysen mellan V och FI så visar analysen av V och MP också på generellt låga (om än något högre) eta-värden. De frågor som bäst skiljer på de två väljargrupperna är frågan om *Småföretag ska undantas från turordningsreglerna vid uppsägningar* (eta=.37), förslaget att *Rutavdraget ska utökas kraftigt* (eta=.36) samt huruvida *Lägre ingångslön för ungdomar och nyanlända på första jobbet* (eta=.35).

MP vs FI: Den fråga som är klart mest partiskiljande mellan MP och FI är huruvida *Kvinnor ska kunna kvoterats in i bolagsstyrelser* (eta=.38). Övriga frågor där det finns skillnader mellan de två väljargrupperna (även om det generellt sett är låga eta-värden) är huruvida *Polisen ska få större möjligheter att använda kameraövervakning* (eta=.28), förslaget att *Lägre ingångslön för ungdomar och nyanlända på första jobbet* (eta=.28), samt *Allmän amnesti ska införas för ensamkommande flyktingbarn* (eta=.27) med flera.

MP vs C: Flera av de frågor som är bäst för att skilja på Miljöpartister och Centerpartister handlar om miljö, utrikespolitik och skattepolitik. Frågan med högst eta-värde är förslaget att *En köttskatt ska införas* (eta=.45). Den följs av förslaget att *En förmögenhetsskatt ska återinföras* (eta=.44), *Sverige ska satsa mer på försvaret* (eta=.43), huruvida *Kommuner ska införa miljözoner där biltrafik begränsas eller tas bort* (eta=.41) samt om *Sverige ska ha en flygskatt* (.40).

MP vs L: Åtta av de frågor som hamnade topp tio i analysen mellan MP och C återfinns också i analysen av vilka frågor som skiljer MP och L åt. De två noterbara undantagen är frågan om *Kärnkraften ska byggas ut* (eta=.50) samt huruvida *Polisen ska aktivt söka upp och avvisa asylsökande som fått avslag* (eta=.47).

MP vs M: De frågor som bäst särskiljer MP och M relaterar framförallt till migration, miljö och skattepolitik. Mest effektiva är förslagen att *Tiggeri ska förbjudas* (eta=.57) och *Sverige ska ta emot färre flyktingar* (eta=.54), men på topp tio återfinns också frågan om huruvida *En förmögenhetsskatt ska återinföras* (eta=.50) och förslaget att *Sverige ska ha en flygskatt* (eta=.46).

S vs MP: Likt analysen mellan V och FI så finns det väldigt få, om inga, frågor som på ett effektivt sätt särskiljer Socialdemokraternas och Miljöpartiets sympatisörer. De frågor som har högst eta-värde är förslagen att *Kommuner ska införa miljözoner där biltrafik begränsas eller tas bort* (eta=.25), *En köttskatt ska införas* (eta=.23) samt att *Sverige ska satsa mer på försvaret* (eta=.21). Därefter har samtliga frågor eta-värden som är lägre än .20.

S vs V: Överlag är det relativt små skillnader mellan Socialdemokraternas och Vänsterpartiets sympatisörer. De frågor som fungerar bäst för att skilja mellan de två väljargrupperna berör framförallt försvar, rättsfrågor och synen på migration. De frågor som är mest partiskiljande är förslagen att *Satsa mer på försvaret* (eta=.32), att *Polisen ska få större möjlighet att använda kameraövervakning* (eta=.31), samt att *Polisen ska aktivt söka upp och avvisa asylsökande som fått avslag* (eta=.31).

S vs FI: Också skillnaderna mellan Socialdemokraternas sympatisörer och Feministisk initiativs sympatisörer är relativt marginella. Överlag är det samma typ av frågor som skiljer S och FI ifrån varandra som de som skiljer S från V. Ett av undantagen är förslaget att *Kvinnor ska kunna kvoterats in i bolagsstyrelser* (eta=.22).

S vs M: Sju av de tio mest partiskiljande frågorna i partimatcherna mellan S och M handlar om arbetsmarknad, fördelningspolitik och verksamhetsform i den offentliga sektor, det vill säga klassiska vänster-högerfrågor. Mest partiskiljande är påståendet att *Äldreomsorg och hemtjänst ska i större utsträckning drivas i privat regi* (eta=.57), tätt

följd av förslaget att *En förmögenhetsskatt ska återinföras* (eta=.55) och påståendet att *Vinster ska inte tillåtas inom skattefinansierad vård och omsorg* (eta=.54). Bortsett från vänster-höger så återfinns också förslagen att *Sverige ska bli medlem i NATO* (eta=.51), *Tiggeri ska förbjudas* (eta=.45) samt att *Sverige ska ta emot färre flyktingar* (eta=.44).

S vs C: Det är framförallt frågor som kopplat till privata inslag i den offentliga sektorn, samt arbetsmarknadsfrågor som är effektiva för att skilja S och C-sympatisörer åt. De tre frågorna med högst eta-värden handlar alla om verksamhetsformen i den offentliga sektorn, *Äldreomsorg och hemtjänst ska i större utsträckning drivas i privat regi* (eta=.46), *Vinster ska inte tillåtas inom skattefinansierad vård och omsorg* (eta=.45), samt huruvida *Antalet friskolor ska begränsas* (eta=.40).

S vs L: Likt de frågor som skiljer S-sympatisörer från M och C-sympatisörer så är det framförallt frågor som berör offentlig/privat sektor, arbetsmarknadsfrågor och skattefrågor som skiljer socialdemokrater från liberaler. Skillnaderna är dock mindre än de mellan S och C, och framförallt mellan S och M. I topp återfinns återigen frågorna om *Vinster ska inte tillåtas inom skattefinansierad vård och omsorg* (eta=.37) och *Äldreomsorg och hemtjänst ska i större utsträckning drivas i privat regi* (eta=.33). Strax därefter kommer förslaget att *Sverige ska bli medlem i NATO* (eta=.33) samt att *En förmögenhetsskatt ska återinföras* (eta=.30).

M vs C: Om det framförallt var vänster-högerfrågor som bäst skiljde mellan Socialdemokraternas och de olika allianspartiernas sympatisörer så är det frågor som berör invandring och integration som är de största partiskiljarna mellan M och C. Frågor med högst eta-värden i parimatcherna mellan M och C är förslagen att *Sverige ska ta emot färre flyktingar* (eta=.51); förslaget att *Tiggeri ska förbjudas* (eta=.48), att *Allmän amnesti ska införas för ensamkommande flyktingbarn* (eta=.48), att *Permanent uppehållstillstånd som huvudregel i flyktingpolitiken* (eta=.43), *Papperslösa flyktingar ska ha rätt till fri vård* (eta=.42), samt att *Polisen ska aktivt söka upp och avvisa asylsökande som fått avslag* (eta=.39). Bortsett från migrationsfrågor kan vi också konstatera att det finns åsiktskillnader när det kommer till olika miljöfrågor, till exempel huruvida *Kärnkraften ska byggas ut* (eta=.33) samt om *Sverige ska ha en flygskatt* (eta=.25).

M vs L: Likt analyserna av vilka frågor som skiljer mellan M och C så är det framförallt frågor som rör migration och integration som bäst skiljer moderata från liberala sympatisörer. Det bör dock poängteras att skillnaderna här är betydligt mindre än de mellan M och C. Mest partiskiljande är frågorna om *Sverige ska ta emot färre flyktingar* (eta=.30) och huruvida *Tiggeri ska förbjudas* (eta=.30).

M vs KD: De två påståendefrågor som är klart mest effektiva för att skilja kristdemokratiska sympatisörer från moderata sympatisörer är förslagen att *Vårdpersonal ska ha rätt att vägra arbeta med aborter* (eta=.32) samt att *Förbjuda religiösa friskolor* (eta=.25). Utöver dessa två frågor så är det högsta eta-värdet endast .18, vilket i praktiken betyder att det är mycket små åsiktsskillnader mellan KD:s och M:s väljare.

C vs L: Den fråga som mest effektivt skiljer mellan Centerpartiets och Liberalernas väljare är förslaget att *Allmän amnesti ska införas för ensamkommande flyktingbarn* (eta=.27), därefter är samtliga eta-värden .20 eller lägre. Här återfinns exempelvis förslaget att *Det ekonomiska stödet till glesbygden ska öka* (eta=.20), att *Kärnkraften ska byggas ut* (eta=.19) samt att *Sverige ska bli medlem i NATO* (eta=.19). Det bör dock poängteras att det i sammanhanget är mycket små skillnader mellan de två väljargrupperna.

C vs KD: Återigen när KD är inblandat i en partimatch så är det förslaget att *Vårdpersonal ska ha rätt att vägra arbeta med aborter* (eta=.33) som är det mest

partiskiljande. I övrigt är det frågor som berör migration och integration, miljö och till viss del skolfrågor som på ett effektivt sätt skiljer mellan de båda väljargrupperna.

L vs KD: Den fråga som är klart mest partiskiljande mellan L och KD är förslaget att *Vårdpersonal ska ha rätt att vägra arbeta med aborter* (eta=.48), därefter kommer två förslag som är kopplade till skolan och (till viss del) integration, *Förbjuda religiösa friskolor* (eta=.33) samt *Kommunerna ska jobba för skolor med bred social sammansättning* (eta=.31). Ytterligare en fråga som effektivt skiljer de två väljargrupperna är förslaget att *Föräldraförsäkringen ska enligt lag delas lika* (eta=.27).

Faktoranalys

För att undersöka möjligheten att reducera ner påståendefrågorna till två dimensioner har vi genomfört en rad faktoranalyser där vi valt att tvinga in påståendefrågorna på två dimensioner (factors). Slutresultatet av dessa faktoranalyser redovisas i tabell 3 nedan. Här ser vi vilka frågor som laddar på respektive faktor samt hur starkt de laddar. Tabell 2 visar att 17 av de 50 frågorna laddar på faktor 1 samtidigt som 7¹ av frågorna laddar på faktor 2.

Tittar vi närmare på karaktären av frågorna som laddar på respektive faktor så ser vi att de flesta frågorna på faktor två är så kallade vänster-höger frågor som handlar om omfördelning, arbetsmarknad och verksamhetsform i den offentliga sektorn. Frågorna som laddar på faktor 2 handlar istället om migration, mångkultur, lag och ordning samt miljö. Detta är i linje med vad som inom statsvetenskapen brukar betecknas som GAL/TAN (Green Alternative Libertarian / Traditional Authoritarian Nationalist)(Hooghe, Marks & Wilson 2002; Oscarsson 2017).

Det första vi kan konstatera utifrån den genomförda faktoranalysen är att påståendefrågorna domineras av så kallade GAL/TAN frågor, då 17 av påståendefrågorna faller ut på faktor 1. I kontrast till detta kan vi konstatera att endast sju av frågorna faller ut på faktor 2, bland så kallade vänster-höger frågor. Det finns alltså en klar slagsida mot GAL/TAN-frågor bland de testade påståendefrågorna.

¹ Ytterligare två frågor laddade på faktor 2, förslaget att Sverige ska bli medlem i Nato och förslaget att Kommunerna ska bygga och tillhandahålla billiga hyreslägenheter. Dessa två frågor har dock exkluderats från analysen och ej tagits med i skapandet av vänster högerindexet då Nato-frågan inte handlar om gängse vänster-högeraspekter så som fördelningspolitik, arbetsmarknadsfrågor och verksamhetsfrågor i den offentliga sektorn. Frågan om hyresrätter har exkluderats då den hade en mycket låg korrelation med vänster-höger indexet, antagligen på grund av den mycket skeva fördelningen i frågan.

Tabell 3 Faktoranalys av de 50 påståendefrågorna (faktorladdningar).

Fråga	Factor 1	Factor 2	Uniqueness
Sverige ska ta emot färre flyktingar	0.8376		0.2766
Polisen ska aktivt söka upp och avvisa asylsökande som fått	0.7808		0.3795
Allmän amnesti ska införas för ensamkommande flyktingbarn	-0.7747		0.3822
Papperslösa flyktingar ska ha rätt till fri vård	-0.7583		0.3964
Tiggeri ska förbjudas	0.7516		0.4128
Permanent uppehållstillstånd som huvudregel i flyktingpolitiken	-0.7436		0.4297
Elever ska förbjudas att använda heltäckande slöja i skolan	0.6287		0.6047
Betyg i ordning och uppförande ska införas i skolan	0.6125		0.5930
Polisen ska få större möjligheter att använda kameraövervakning	0.4965		0.7452
Eleverna ska få betyg från årskurs 4	0.4875		0.6662
Ta bort lagen som ger nyanlända rätt att bosätta sig var de vill	0.4740		0.7752
Alla kommuner ska tvingas att ta emot flyktingar	-0.4737		0.6838
Sverige ska satsa mer på försvaret	0.4675		0.6775
Brottslighet i utanförskapsområden ska bekämpas med förebygg	-0.4646		0.7511
Kommunerna ska jobba för skolor med bred social sammansättning	-0.4426		0.6504
Kommuner ska införa miljözoner där biltrafik begränsas el tas	-0.4122		0.7427
Kärnkraften ska byggas ut	0.4093		0.7120
Lägre ingångslön för ungdomar och nyanlända på första jobbet		-0.4363	0.6886
Rutavdraget ska utökas kraftigt		-0.5246	0.6727
Småföretag ska undantas från turordningsreglerna vid uppsägningar		-0.5504	0.6725
En förmögenhetsskatt ska återinföras		0.6479	0.5314
Antalet friskolor ska begränsas		0.7280	0.4700
Äldreomsorg och hemtjänst ska i större utsträckning drivas i		-0.7489	0.4190
Vinster ska inte tillåtas inom skattefinansierad vård och omsorg		0.7635	0.4050

Källa: Medborgarpanelen "Citizen Panel 28 – 2017"

Kommentar: Faktoranalys är en dimensionsreducerande teknik som syftar till att träffa en balans mellan enkelhet (få faktorer) och reproducerbarhet (att faktormodellen på ett tillfredsställande sätt kan återskapa den ursprungliga variationen i data). Faktoranalysen har genomförts med hjälp av kommandot factor i Stata 14SE. Resultaten som presenteras är resultatet av en serie analyser där frågor med variation som inte kan fångas upp av faktormodellen (hög uniqueness) tagits bort, samtidigt som antalet dimensioner reducerats. Tabellen visar det sista steget av faktoranalysen. Faktorladdningarna är korrelationskoefficienter (Pearsons r) som visar korrelationen mellan de erhållna faktorerna och de ursprungliga sakfrågeåsikterna. I tabellen har alla faktorladdningar som är mindre än -.40 eller större än +.40 tagits med. För att justera skevheter i urvalet så har analysen viktats efter hur urvalet röstade i riksdagsvalet 2014.

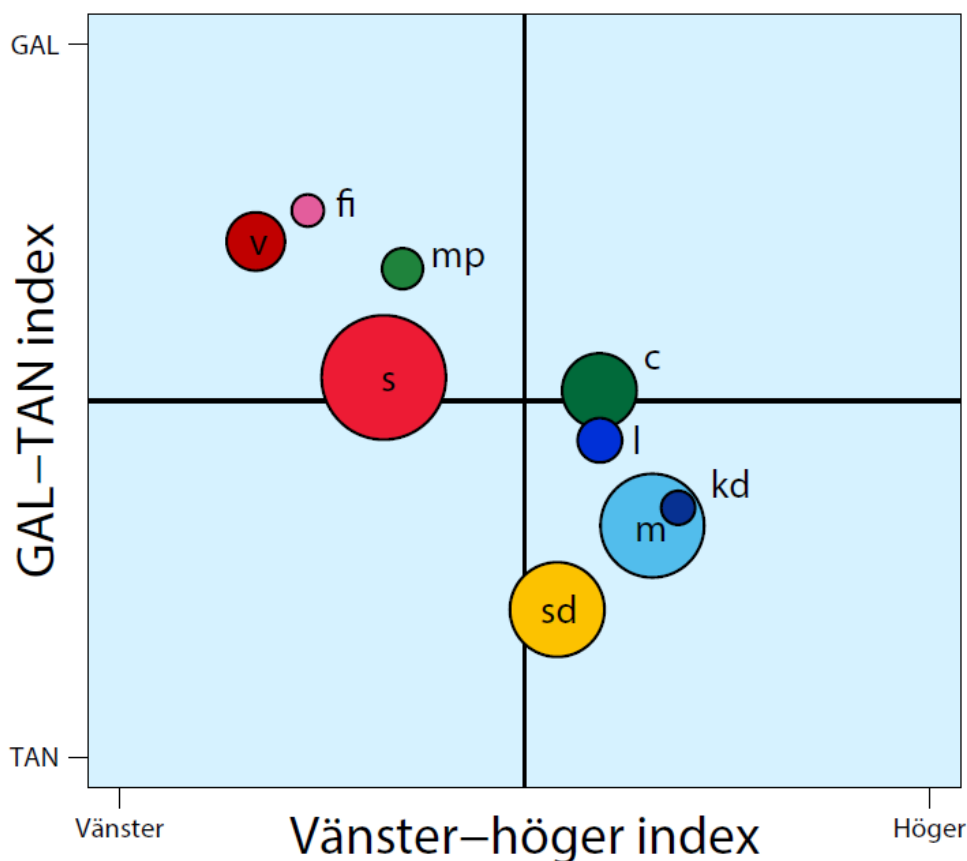
För att illustrera hur partiernas sympatisörer spatialt placerar sig utifrån dessa två dominerande dimensioner har vi skapat två stycken standardiserade index som går från 1 till 4. Båda indexen har hög reliabilitet med Cronbach's alpha på [$\alpha=.93$ och $\alpha=.84$]. Vi har därefter placerat ut respektive partis väljare i den tvådimensionella åsiktsrymden.

Resultatet från dessa analyser kan ses i figur 1 och i figurerna i rapportens appendix. I figur 1 redovisas respektive partis medelvärde på vänster-högerskalan samt på GAL/TAN-skalan. Storleken på partiets cirkel indikerar hur stort partiet är bland de svarande.

Figur 1 visar på vikten att i en framtida valkompass ha med frågor som berör både vänster-höger och GAL/TAN. Vi kan exempelvis notera att Socialdemokraternas och Miljöpartiets väljare placerar sig mycket nära varandra på den traditionella vänster-höger dimensionen, men att de skiljer sig åt i GAL/TAN-frågor, det samma gäller för de fyra borgliga partierna och Sverigedemokraterna, här kan vi konstatera att det finns betydligt större skillnader i GAL/TAN jämfört med vänster-höger. På samma sätt kan vi konstatera att det finns flera parter som befinner sig nära varandra på GAL/TAN

axeln, (exempelvis Vänsterpartiet, Feministiskt initiativ och Miljöpartiet samt Socialdemokraterna, Centerpartiet och Liberalerna) men att det finns mer eller mindre klara skillnader längs vänster-höger dimensionen.

Figur 1 Partiernas sympatisörers spatiala placering på sakfrågor som tillhör vänster/högerdimensionen (x-axeln) och GAL/TAN (y-axeln).

Källa: Medborgarpanelen "Citizen Panel 28 – 2017"

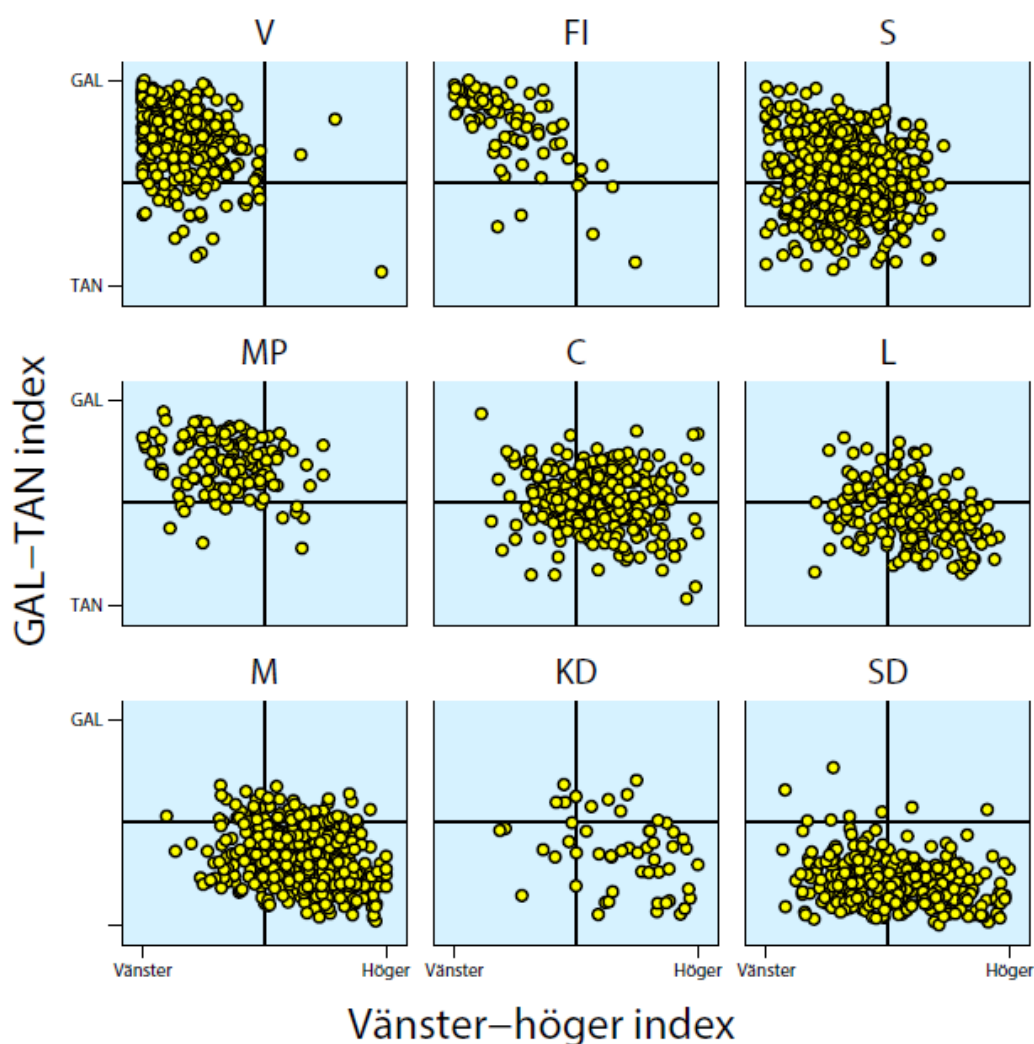
Kommentar: Figuren illustrerar respektive partis (presumtiva) väljares spatiala position på vänster-höger dimensionen och GAL/TAN dimensionen. GAL/TAN indexet består av de 17 politiska förslag som laddade på faktor 1 i ovanstående faktoranalys, indexet är standardiserat att gå från 1-4, och har ett Cronachs alpha på .93. Vänster-höger indexet består av de sju frågorna som laddade på faktor 2 i den ovan diskuterade faktoranalysen. Indexet går också från 1-4 och har ett Cronachs alpha på .84. Storleken på respektive partis cirkel representerar partiernas storlek i urvalet efter viktning mot röstning i riksdagsvalet 2014.

Även om informationen i figur 1 ger oss en bild av partiernas sympatisörers genomsnittliga spatiala placering längs vänster höger och GAL/TAN så visar den inte hur spridningen ser ut inom respektive parti. Det kan exempelvis vara så att ett partis väljare befinner sig väldigt nära varandra längs vänster-höger axeln samtidigt som de är mer utspridda längs GAL/TAN och vise versa. I figur 2 visas därför hur samtliga svarande placerat sig på vänster-höger skala och GAL/TAN-skalan nedbrutet per parti.

Vi kan konstatera att Socialdemokraterna är ett exempel på ett parti vars väljare håller väl ihop längs vänster-höger dimensionen (det stora flertalet av de socialdemo-

kratiska väljarna befinner sig till vänster på vårt vänster-höger index) samtidigt som de är betydligt mer spridda längs GAL/TAN-axeln. Sverigedemokraterna kan istället användas som ett exempel på ett parti vars väljare är mycket eniga i GAL/TAN-frågor (där det endast är ett mycket fåtal som befinner sig på den övre delen i fyrfältaren). Istället är Sverigedemokraternas väljare betydligt mer utspridda längs vänster-höger axeln.

Figur 2 Respondenternas spatiala placering på vänster-höger indexet (x-axeln) och GAL/TAN-indexet (y-axeln) nedbrutet per parti.

Källa: Medborgarpanelen "Citizen Panel 28 – 2017"

Kommentar: Figuren illustrerar samtliga respondenters spatiala position (nedbrutet per parti) längs vänster-höger dimensionen (x-axeln) och GAL/TAN dimensionen (y-axeln). Se tabellkommentaren i tabell 3 och figur 1 för utförlig information om indexkonstruktionerna. Observera att resultaten är oviktade och att partiernas interna storlek (antalet prickar per parti) representerar partiernas storlek i den oviktade datamängden. Praktiskt betyder detta att Vänsterpartiet, Liberalerna, Miljöpartiet och Feministiskt initiativ är överskattade samtidigt som samtidigt som Sverigedemokraterna och Socialdemokraterna är underskattade. För mer detaljerad information av effekten av att vikta efter partival 2014 se tabell A.5a i appendix.

Informationen i figur 2 skvallrar också om varför det är svårt att separera väljargrupper som tillhör grannpartier ifrån varandra. Vi kan exempelvis se att Centerpartiets och Liberalernas väljare upptar samma spatiala positioner. Detta gäller flera partimatcher som i tidigare analyser visat på låga eta-värden. Till exempel så befinner sig vänsterpartister och feminister nära varandra,; det samma gäller sympatisörer till miljöpartiet och socialdemokraterna; samt för moderata, kristdemokratiska och sverigedemokratiska väljare.

Sammanfattning påståendefrågorna

En samlad bedömning utifrån eta-analyserna, de spatiala illustrationerna (se figur 1 och figur 2 ovan, samt figur A1a-A1b i appendix) samt ovan diskuterade faktoranalys är att det bland de femtio påståendefrågorna finns en stor slagsida mot vad som brukar betecknas som GAL/TAN-frågor, där fokus ligger på TAN-komponenten.

Bortsett från driftsform inom den offentliga sektorn så finns det en avsaknad av klassiska vänster-högerfrågor som berör frågor om beskattning och fördelningsspolitik. Det saknas i testet också frågor centrala socialförsäkringsfrågor så som a-kassa, nivåer och kvalifikationer för ekonomiska bidrag etc. Skevheten i urvalet av frågor illustreras kanske tydligast genom resultaten från faktoranalysen som redovisas i tabell 2, där endast 7 av 50 frågor laddade på vänster-höger dimensionen.

Ett tydligt resultat från ovanstående analyser är att de ställda frågorna om statligt/regionalt ansvar för offentlig sektor samt andra frågor som försöker fånga skillnader mellan stad och land fungerar mycket dåligt som partiskiljare. Förslagen att; *Högspecialiserad vård ska koncentreras till ett fåtal sjukhus (eta=.20)*, *Det ekonomiska stödet till glesbygden ska öka (eta=.19)*, *Den som flyttar till glesbygd ska få hjälp att betala studielån (eta=.17)*, *Staten ska ta över ansvaret för sjukvården från landstingen(eta=.13)*, *Dagens landsting ska slås ihop i större regioner (eta=.12)*, *Staten ska ta över ansvaret för skolan från kommunerna (eta=.08)*, är alla bland de sämsta åtta förslagen för att skilja samtliga partier åt, samtidigt som de inte heller fungerar särskilt bra för att skilja mellan olika partimatcher.

Ytterligare en reflektion är att även om det finns ett stort antal frågor som berör TAN-sidan i GAL/TAN så är de nästan uteslutande kopplade till migration och integration. Gröna frågor lyser i princip med sin frånvaro vilket kan bero på att G:et i GAL-TAN inte är särskilt tillämpligt på svenska förhållanden. Det är generellt lite fokus på brott och straff. De frågor som ämnar fånga upp den här aspekten av den politiska debatten fungerar dåligt som partiskiljare (*Anonyma vittnen ska kunna användas i svensk domstol*, *Polisen ska få större möjligheter att använda kameraövervakning*, *Kommunerna ska kunna anställa egna ordningspolis*).

Prioriteringsfrågor

Utöver de 50 påståendefrågorna fick respondenterna svara på antingen a) tre stycken batterier om budgetprioriteringar på kommunal, landstings och nationell nivå eller b) tre stycken batterier med frågor om vilka förslag som är extra viktiga på kommunal, landstings och nationell nivå. Både budgetprioriteringsfrågorna och sakfrågeprioriteringsfrågornas var strukturerade så att respondenterna fick se en lista med 8-10 budgetområden/politiskt förslag där de som mest kunde ange tre stycken budgetområden/politiska förslag som särskilt prioriterade.

I tabell 4 redovisas hur stor andel av de svarande som inte angett något förslag/prioriteringsområde, samt andelen som angett ett, två eller tre förslag/prioriteringsområden. Vi kan se att respondenterna överlag utnyttjat möjligheten att ange tre

alternativ. Ett möjligt undantag är antalet prioriterade förslag på nationell nivå där 82 procent kryssat i tre alternativ, en något lägres siffra än för övriga prioriteringsfrågor.

Tabell 4: Andelen angivna förslag för respektive batteri (procent).

	Inget	Ett	Två	Tre	Total	(n)
Antal prioriterade områden (kommunala budgeten)	0	1	2	97	100	1315
Antal prioriterade områden (landstingsbudgeten)	0	2	4	94	100	1315
Antal prioriterade områden (nationella budgeten)	0	1	2	97	100	1315
Antal angivna förslag (kommunal nivå)	0	2	5	93	100	1365
Antal angivna förslag (landstingsnivå)	0	3	8	89	100	1365
Antal angivna förslag (nationellt)	1	4	13	82	100	1365

Källa: Medborgarpanelen "Citizen Panel 28 – 2017"

Kommentar: De fullständiga frågeformuleringarna var: Vilka av följande områden tycker du ska prioriteras i den kommunala i budgeten? Välj upp till tre förslag. Vilka av följande områden tycker du ska prioriteras i landstingets budget? Välj upp till tre förslag. Vilka av följande områden tycker du ska prioriteras i statens budget? Välj upp till tre förslag. Vilka av följande förslag som gäller politiken på kommunal nivå tycker du är viktigast? Vilka av följande förslag som gäller politiken på landstingsnivå tycker du är viktigast? Välj upp till 3 förslag. Vilka av följande förslag på nationell nivå tycker du är viktigast? Välj upp till 3 förslag.

Resultaten från prioriteringsfrågorna redovisas i sex tabeller (tabell 5a-5f) där frågeordningen är sorterad efter andelen som angett respektive alternativ. I tabellerna finns information om hur stor andel av samtliga svarande som angett budgetområdet/förslaget som prioriterat/extra viktigt, samt hur stor del av respektive partis sympatisörer som gjort det samma. Det bör dock poängtera att det låga antalet svarande för framförallt kristdemokraterna (n=24/29) samt feministiskt initiativ (n=29/48) medför väldigt stor osäkerhet för skattningarna och bör tolkas varsamt. Längst till höger i respektive tabell visas eta-värdet för respektive sakfråga (för en detaljerad beskrivning av innebörd och beräkning av eta-analyserna se avsnitt analytiskt tillvägagångssätt.

Resultat prioriteringsfrågor

Tabell 5a visas fördelningen över hur respondenterna har svarat på vilka områden de tycker ska prioriteras i den kommunala budgeten. Den fullständiga frågeformuleringen var *Vilka av följande områden tycker du ska prioriteras i den kommunala i budgeten?* där respondenterna hade möjlighet att kryssa i tre budgetposter.

Kolumnen till vänster redovisar svarsfördelningen för samtliga respondenter. Utifrån denna kan vi konstatera att två utgiftsposter står i särklass, *skola* (83 procent) och *äldreomsorg* (74 procent). Minst 72 procent av respektive partis sympatisörer anger att skolan bör vara prioriterad i den kommunala budgeten. På grund av den höga samstämmigheten mellan de olika väljargrupperna så är eta-värdet för *skola* mycket lågt (.12). Även om hela 74 procent av de svarande anger att *äldreomsorg* bör vara prioriterad så finns det här en avsevärd skillnad mellan flera av partierna (eta=.23). Miljöpartiets (51 procent), Vänsterpartiets (52 procent) och Feministisk Initiativs (41 procent) sympatisörer sticker ut från övriga partier och prioriterar äldreomsorgen i betydligt lägre utsträckning än socialdemokrater, sverigedemokrater och allianssympatisörer.

Sett till popularitet så prioriteras därefter *miljö, natur och hållbar utveckling* (29 procent), *socialt och ekonomiskt utsatta* (24 procent) och *förskola* (23 procent). Både när det kommer till miljö och socialt och ekonomiskt utsatt finns det betydande skillnader mellan partierna, MP, V och FI sticker återigen ut när det kommer till *miljöprioriteringar* samtidigt som V (54 procent) och FI (59 procent) sticker ut när det kommer till högre prioritering av *socialt och ekonomiskt utsatta*. När det kommer till prioriteringen av *förskola* så är dock partiskillnaderna mycket små ($\eta=0,12$). Bland övriga budgetposter så sticker kategorin Sänkt kommunalskatt ut med ett relativt högt eta-värde (.26). Även om förslaget överlag är lågt prioriterat av väljarna så finns det betydande skillnader mellan flera av partierna. Här sticker sverigedemokrater (23 procent), moderater (13 procent) och kristdemokrater (12 procent) ut något från övriga allianspartier och framförallt från de rödgröna partierna.

I tabell 5b visar andelen som prioriterat olika förslag i landstingsbudgeten. Jämfört med kommunalbudgeten så är det mindre spridning mellan de olika partierna (högsta eta-värdet för landstingsbudgeten är .20, samtidigt som frågorna om den kommunala budgeten hade sex områden med högre eta-värde). Området som prioriterats högst är *vårdcentraler* (60 procent) tätt följt av *akutsjukvård* (51 procent). Det förslag som är klart minst prioriterat är sänkt landstingsskatt (6 procent).

Tabell 5c visar fördelningen för andelen som prioriterar olika utgiftsposter i statsbudgeten. Jämfört med kommunbudgeten och framförallt med landstingsbudgeten så finns det här utgiftsposter som är effektiva partiskiljare. Statliga satsningar på *polis och rättsväsende* är den utgiftspost som är mest populär (65 procent) samtidigt som det också är den kategori som är mest partiskiljande ($\eta=0,37$). *Polis och rättsväsen* prioriteras exempelvis av 96 procent av kristdemokraterna, 83 procent av sverigedemokraterna och 81 procent av moderaterna. Detta kan jämföras med att frågan prioriteras av ungefär av hälften av socialdemokraterna, och av en tredjedel av Vänsterpartiets, Miljöpartiets och Feministiskt initiativs sympatisörer. Utgiftsposten som kommer på andra, respektive tredje plats är prioritering av *utbildning och forskning* (48 procent) respektive satsningar på *pensioner och stöd till äldre* (40 procent).

Tabell 5a Budgetprioriteringsfrågor på kommunal nivå (procent, eta-värden)

	Samtliga	V	S	C	L	M	KD	MP	SD	FI	eta
Skola	83	81	85	87	87	85	83	82	75	72	0,12
Äldreomsorg	74	52	76	69	73	75	79	51	87	41	0,23
Miljö, natur och hållbar utveckling	29	46	32	34	23	21	29	68	20	55	0,24
Socialt och ekonomiskt utsatta	24	54	32	31	29	11	12	34	9	59	0,32
Förskola	23	22	27	21	21	24	29	18	14	31	0,12
Främjande åtgärder för företagande	17	3	9	18	16	26	25	7	24	7	0,22
Vägar/gator, parkeringar och parker	16	5	10	17	16	20	8	7	25	10	0,18
Idrott och fritidsverksamhet	12	7	11	9	9	15	12	10	17	0	0,11
Sänkt kommunalskatt	10	1	4	5	8	13	12	0	23	3	0,26
Bibliotek och kulturverksamhet	9	29	11	7	12	4	8	12	4	21	0,22

Källa: Medborgarpanelen "Citizen Panel 28 – 2017"

Kommentar: Den fullständiga frågeformuleringen var: " Vilka av följande områden tycker du ska prioriteras i den kommunala budgeten? Välj upp till tre förslag." Totalt (n)=1226, v=142, s=288, c= 131, l=99, m=272, kd=24, mp=68, sd=173, fi=29. För att justera skevheter i urvalet har kategorin samtliga viktats efter röstning i riksdagsvalet 2014.

Den utgiftpost som är näst mest partiskiljande *migration, integration och flyktingar* ($\eta^2=.36$). Bland samtliga svarande är det 22 procent som anser att detta ska prioriteras. De partiers sympatisörer som prioriterar denna post högt är FI (69 procent), MP (50 procent), V (50 procent) samt C (34 procent). Detta är i klar kontrast med sympatisörer till SD (4 procent), M (10 procent) och KD (13 procent).

Tabell 5b Budgetprioriteringsfrågor på landstingsnivå (procent, eta-värden)

	Samtliga	V	S	C	L	M	KD	MP	SD	FI	eta
Vårdcentraler	60	58	65	64	54	59	46	50	58	52	0,10
Akutsjukvård	51	39	44	50	48	56	63	37	65	31	0,19
Förlossningsvård	35	44	39	36	27	30	33	35	28	55	0,12
Psykiatri	35	55	40	39	39	24	21	46	27	55	0,19
Kollektivtrafik	32	40	35	32	36	27	37	65	20	52	0,20
Avancerad vård på stora sjukhus	30	13	23	31	38	42	50	21	30	24	0,20
Enklare vård på lokala sjukhus	26	23	30	22	22	28	25	19	25	10	0,08
Tandvård	18	18	18	12	21	14	13	16	28	10	0,14
Sänkt landstingsskatt	6	1	3	2	5	12	4	0	10	3	0,19

Källa: Medborgarpanelen "Citizen Panel 28 – 2017"

Kommentar: Den fullständiga frågeformuleringen var: "Vilka av följande områden tycker du ska prioriteras i landstingets budget? Välj upp till tre förslag." Totalt (n)=1224, v=141, s=288, c= 131, l=99, m=271, kd=24, mp=68, sd=173, fi=29. För att justera skevheter i urvalet har kategorin samtliga viktats efter röstning i riksdagsvalet 2014.

Tabell 5c Budgetprioriteringsfrågor på nationell nivå (procent, eta-värden)

	Samtliga	V	S	C	L	M	KD	MP	SD	FI	eta
Polis och rättsväsende	65	31	52	60	68	81	96	34	83	31	0,37
Utbildning och forskning	48	50	51	52	59	48	46	71	30	55	0,19
Pensioner och stöd till äldre	40	39	39	27	28	35	21	22	62	17	0,25
Infrastruktur och kommunikationer	37	37	44	38	36	38	29	53	24	48	0,16
Stöd till sjuka och funktionsnedsatta	27	50	36	21	18	16	13	28	24	48	0,23
Migration, integration och flyktingar	22	47	25	34	27	10	13	50	4	69	0,36
Försvar	21	4	12	20	30	30	42	7	32	0	0,26
Arbetsmarknadsåtgärder	21	27	31	29	14	13	25	28	9	24	0,23
Sänka skatter	12	0	3	10	12	21	13	1	22	0	0,27
Barnbidrag och föräldraförsäkring	4	10	4	4	3	2	4	0	3	7	0,10

Källa: Medborgarpanelen "Citizen Panel 28 – 2017"

Kommentar: Den fullständiga frågeformuleringen var: "Vilka av följande områden tycker du ska prioriteras i statens budget? Välj upp till tre förslag". Totalt (n)=1227, v=142, s=288, c= 131, l=100, m=271, kd=24, mp=68, sd=174, fi=29. För att justera skevheter i urvalet har kategorin samtliga viktats efter röstning i riksdagsvalet 2014.

Den andra halvan av urvalet fick istället för frågor om budgetprioriteringar svara på tre stycken batterier om vilka förslag de ansåg viktigast på kommunal nivå, landstingsnivå samt på nationell nivå.

I tabell 5d visas svarsfördelningen över vilka förslag som ansågs viktigast (respondenterna hade möjligheten att ange tre alternativ) på kommunal nivå. De tre populäraste förslagen var att *alla över 85 som vill ska få plats på servicehus* (63 procent), att *kommunen ska bygga och tillhandahålla billiga lägenheter* (56 procent) samt att *få ner barngruppernas storlek på förskolan* (50 procent). Av dessa tre frågor var det framförallt förslaget att *kommunen ska bygga och tillhandahålla billiga lägenheter* som visade sig mest partiskiljande där de sympatisörer till de rödgrönrosa partierna ansåg detta som ett mer prioriterat förslag, jämfört med sympatisörer till Alliansen (undantag för Liberalerna) och Sverigedemokraterna.

Två förslag som är relativt lågt prioriterade, men som funkar väl som partiskiljare är förslagen att *bättre underhåll av gator och vägar för bilar* (15 procent) och att *kommunalskatten ska sänkas* (13 procent). Eta värdena för respektive förslag är .24 och .30. Här är det återigen Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna som sticker ut. Tjugofem procent av både Moderaternas och Sverigedemokraternas sympatisörer anger bättre underhåll av gator och vägar för bilar som ett prioriterat område. När det kommer till förslaget att *kommunalskatten ska sänkas* så anser 28 procent av kristdemokraterna, 27 procent av sverigedemokraterna och 21 procent av moderaterna att detta bör vara prioriterat. Siffrorna kan ses i kontrast till de mycket låga siffrorna bland V (1 procent), MP (1 procent), FI (4 procent), S (5 procent), C (6 procent) och L (8 procent).

Tabell 5e visar resultaten av andelen som anger olika förslag som extra prioriterade på landstingsnivå. De populäraste förslagen är *kortare vårdköer* (63 procent), *tandvården ska betalas med skatter* (54 procent) samt *högre löner till anställda inom vården* (53 procent). Inget av dessa förslag är dock särskilt partiskiljande (eta mellan .12-.17). Det område som återigen är mest partiskiljande handlar istället om skatter, mer specifikt förslaget att *landstingsskatten ska sänkas* (7 procent) där eta värdet är .27. Likt övriga skatteanalyser så är det KD (24 procent), M (15 procent) och SD (15 procent) som sticker ut från övriga partier.

Tabell 5f visar resultaten av andelen som anger att olika förslag som extra prioriterade på nationell nivå. De mest prioriterade förslagen är att *pensionerna ska höjas* (57 procent), *högre lön till landets poliser* (54 procent), samt att *subventionera övergången till förnybar energi* (49 procent). Av dessa är förslaget att subventionera förnybar energi klart mest partiskiljande (eta=.37). Här är sympatisörer till MP (87 procent), V (78 procent) och FI (75 procent) mest positiva, siffrorna kan jämföras med att endast 20 procent av Sverigedemokraternas sympatisörer prioriterat denna fråga. Den fråga som är mest partiskiljande är återigen relaterad till skattepolitik, mer specifikt förslaget att *inkomstskatten ska sänkas* (22 procent) som har ett eta-värde på .40. De partier som återigen är mest positiva till sänkt skatt är KD (45 procent), SD (41 procent) och M (40 procent). Liberaler (27 procent) och centerpartister (18 procent) är också relativt välvilligt inställda till att prioritera sänkt inkomstskatt samtidigt som förslaget prioriteras i mycket låg utsträckning av rödgrönrosa väljare (mellan 6 och 2 procent).

Tabell 5d Andel viktigaste förslag på kommunal nivå (procent, eta-värden)

	Samtliga	V	S	C	L	M	KD	MP	SD	fi	eta
Alla över 85 som vill ska få plats på servicehus	63	47	59	68	60	66	66	52	74	40	0,17
Kommunen ska bygga och tillhandahålla billiga lägenheter	56	78	71	45	60	39	41	69	45	77	0,30
Få ner barngruppernas storlek på förskolan	50	60	50	52	42	44	59	55	52	44	0,10
Högre löner till kommunens lärare	33	28	29	42	33	38	28	40	30	33	0,10
Ekonomiskt stödja barn och ungas fritidsaktiviteter	33	44	38	34	40	33	21	31	19	35	0,16
Gratis läxhjälp till alla skolelever	15	14	20	14	19	12	21	13	9	25	0,12
Bättre underhåll av gator och vägar för bilar	15	2	9	12	12	25	17	1	25	4	0,24
Nya och förbättrade cykelvägar	14	13	13	18	12	14	17	34	9	29	0,15
Kommunalskatten ska sänkas	13	1	5	6	8	21	28	1	27	4	0,30

Källa: Medborgarpanelen "Citizen Panel 28 – 2017"

Kommentar: Den fullständiga frågeformuleringen var: " Vilka av följande förslag som gäller politiken på kommunal nivå tycker du är viktigast? Välj upp till 3 förslag." Total (n)=1269, v=172, s=284, c=161, l=91, m=262, kd=29, mp=67, sd=155, fi=48. För att justera skevheter i urvalet har kategorin samtliga viktats efter röstning i riksdagsvalet 2014.

Tabell 5e Andel viktigaste förslag på landstingsnivå (procent, eta-värden)

	Samtliga	V	S	C	L	M	KD	MP	SD	fi	eta
Kortare vårdköer	63	44	62	69	58	71	69	49	67	44	0,17
Tandvården ska betalas med skatter	54	65	61	52	42	45	48	48	56	48	0,14
Högre löner till anställda inom vården	53	45	60	55	44	48	41	51	52	46	0,12
Mer och bättre kollektivtrafik	33	44	33	35	47	29	28	57	21	52	0,18
Barn och unga ska ha prioriterad tillgång till psykolog och läkare	32	47	32	36	36	26	31	46	25	50	0,15
Natt och helgöppna vårdcentraler	23	13	21	18	26	29	24	16	25	17	0,11
Kollektivtrafiken gratis för barn och äldre	22	26	23	19	23	19	21	22	24	38	0,08
Landstingsskatten ska sänkas	7	1	1	3	5	15	24	0	15	2	0,27

Källa: Medborgarpanelen "Citizen Panel 28 – 2017"

Kommentar: Den fullständiga frågeformuleringen var: " Vilka av följande förslag som gäller politiken på landstingsnivå tycker du är viktigast? Välj upp till 3 förslag." Total (n)=1269, v=172, s=284, c=161, l=91, m=262, kd=29, mp=67, sd=155, fi=48. För att justera skevheter i urvalet har kategorin samtliga viktats efter röstning i riksdagsvalet 2014.

Tabell 5f Andel viktigaste förslag på nationell nivå (procent, eta-värden)

	Samtliga	V	S	C	L	M	KD	MP	SD	FI	eta
Pensionerna ska höjas	57	56	64	41	41	52	55	32	72	48	0,22
Högre lön till landets poliser	54	37	52	54	56	59	52	49	64	31	0,16
Subventionera övergången till förnybar energi	49	78	59	56	55	38	28	87	20	75	0,37
Det ekonomiska stödet till glesbygden ska öka	38	38	44	48	24	26	48	38	34	38	0,17
Inkomstskatten ska sänkas	22	2	6	18	27	40	45	6	41	2	0,40
Sverige ska satsa på höghastighetståg	19	27	19	20	19	21	14	41	8	33	0,17
Staten ekonomiska ansvar för bredband i hela Sverige	16	19	18	19	21	13	7	22	10	23	0,11
Rutavdraget ska utökas kraftigt	14	2	7	16	19	24	31	3	19	2	0,23
Det ska vara fri entré till statliga museer	10	16	15	7	9	5	3	9	6	27	0,18

Källa: Medborgarpanelen "Citizen Panel 28 – 2017"

Kommentar: Den fullständiga frågeformuleringen var: " Vilka av följande förslag på nationell nivå tycker du är viktigast? Välj upp till 3 förslag". Total (n)=1266, v=172, s=283, c=160, l=91, m=261, kd=29, mp=68, sd=154, fi=48. För att justera skevheter i urvalet har kategorin samtliga viktats efter röstning i riksdagsvalet 2014.

Appendix

Tabell A1a Eta-analyser för koalitions och partimatcher.

Vad är din åsikt om följande politiska förslag?	Samtliga	S/V/MP	SD	SD	SD	SD	SD	SD	SD
		vs. C/L/M/KD	vs. C/L/M/KD	vs. S/V/MP	vs. S	vs. M	vs. L	vs. KD	vs. C
Sverige ska ta emot färre flyktingar	0,63	0,48	0,60	0,67	0,63	0,35	0,58	0,45	0,73
Papperslösa flyktingar ska ha rätt till fri vård	0,61	0,44	0,56	0,68	0,63	0,37	0,57	0,41	0,71
Tiggeri ska förbjudas	0,60	0,49	0,52	0,62	0,56	0,23	0,49	0,36	0,63
Permanent uppehållstillstånd som huvudregel i flyktingpolitiken	0,59	0,43	0,53	0,65	0,60	0,34	0,50	0,29	0,69
Allmän amnesti ska införas för ensamkommande flyktingbarn	0,59	0,45	0,54	0,63	0,59	0,29	0,46	0,31	0,71
Polisen ska aktivt söka upp och avvisa asylsökande som fått avslag	0,56	0,43	0,46	0,60	0,53	0,27	0,42	0,34	0,59
Alla kommuner ska tvingas att ta emot flyktingar	0,56	0,36	0,47	0,65	0,64	0,38	0,44	0,24	0,56
En förmögenhetsskatt ska återinföras	0,56	0,59	0,19	0,45	0,37	0,21	0,05	0,09	0,02
Vinster ska inte tillåtas inom skattefinansierad vård och omsorg	0,52	0,57	0,20	0,40	0,35	0,22	0,12	0,19	0,12
Äldreomsorg och hemtjänst ska i större utsträckning drivas i privat regi	0,51	0,57	0,20	0,41	0,38	0,21	0,04	0,17	0,09
Sverige ska ha en flygskatt	0,51	0,43	0,30	0,56	0,50	0,15	0,25	0,06	0,38
Sverige ska bli medlem i NATO	0,50	0,54	0,20	0,42	0,34	0,18	0,09	0,10	0,06
Sverige ska lämna EU	0,50	0,24	0,57	0,50	0,53	0,55	0,50	0,32	0,56
Betyg i ordning och uppförande ska införas i skolan	0,49	0,38	0,36	0,50	0,43	0,18	0,28	0,14	0,46
Rutavdraget ska utökas kraftigt	0,48	0,52	0,12	0,41	0,32	0,12	0,03	0,13	0,07
Lägre ingångslön för ungdomar och nyanlända på första jobbet	0,48	0,51	0,14	0,39	0,33	0,15	0,03	0,05	0,00
Kommunerna ska jobba för skolor med bred social sammansättning	0,47	0,37	0,33	0,54	0,51	0,23	0,28	0,04	0,41
Kärnkraften ska byggas ut	0,46	0,40	0,31	0,49	0,42	0,09	0,17	0,08	0,39
Sverige ska satsa mer på försvaret	0,46	0,41	0,16	0,45	0,31	0,06	0,07	0,05	0,20
Småföretag ska undantas från turordningsreglerna vid uppsägningar	0,46	0,51	0,20	0,32	0,28	0,22	0,09	0,18	0,12
En köttskatt ska införas	0,45	0,36	0,21	0,48	0,36	0,13	0,23	0,00	0,25
Kvinnor ska kunna kvoterats in i bolagsstyrelser	0,44	0,38	0,20	0,44	0,41	0,07	0,11	0,01	0,27
Eleverna ska få betyg från årskurs 4	0,44	0,41	0,18	0,41	0,32	0,03	0,06	0,07	0,18
Elever ska förbjudas att använda heltäckande slöja i skolan	0,43	0,30	0,39	0,46	0,42	0,24	0,38	0,29	0,51
Antalet friskolor ska begränsas	0,42	0,48	0,20	0,28	0,24	0,20	0,11	0,21	0,17

Tabell 1 A1a (forts) Eta-analyser för koalitions och partimatcher.

Vad är din åsikt om följande politiska förslag?	Samtliga	S/V/MP	SD	SD	SD	SD	SD	SD	SD
		vs. C/L/M/KD	vs. C/L/M/KD	vs. S/V/MP	vs. S	vs. M	vs. L	vs. KD	vs. C
Arbetsförmedlingen ska avskaffas	0,42	0,40	0,20	0,43	0,45	0,05	0,16	0,04	0,25
Brottslighet i utanförskapsområden ska bekämpas med förebyggande åtgärder	0,40	0,27	0,30	0,48	0,46	0,23	0,23	0,13	0,39
Kommuner ska införa miljözoner där biltrafik begränsas eller tas bort	0,39	0,30	0,22	0,44	0,33	0,12	0,18	0,01	0,28
Polisen ska få större möjligheter att använda kameraövervakning	0,37	0,34	0,19	0,36	0,21	0,01	0,16	0,07	0,19
Ta bort lagen som ger nyanlända rätt att bosätta sig var de vill	0,36	0,25	0,31	0,40	0,35	0,18	0,24	0,16	0,40
Reavinstskatten vid försäljning av bostäder ska tas bort	0,35	0,34	0,12	0,36	0,30	0,00	0,11	0,03	0,13
Gårdsförsäljning av vin ska tillåtas	0,35	0,34	0,11	0,35	0,36	0,03	0,11	0,13	0,09
Föräldraförsäkringen ska enligt lag delas lika	0,35	0,33	0,12	0,32	0,29	0,00	0,10	0,08	0,09
Pensionsåldern ska höjas	0,34	0,25	0,40	0,25	0,24	0,40	0,40	0,22	0,43
Kommunerna ska bygga och tillhandahålla billiga hyreslägenheter	0,33	0,35	0,09	0,30	0,25	0,07	0,02	0,04	0,02
Kommunerna ska kunna anställa egna ordningspoliser	0,33	0,25	0,22	0,38	0,34	0,15	0,23	0,05	0,27
Nazistiska organisationer ska inte tillåtas demonstrera	0,31	0,18	0,24	0,39	0,40	0,24	0,20	0,13	0,27
Stödet till vindkraften ska tas bort	0,31	0,27	0,16	0,33	0,27	0,04	0,12	0,03	0,20
Missbrukare ska ha rätt till fria sprutor	0,26	0,21	0,17	0,29	0,20	0,08	0,18	0,05	0,20
Vårdpersonal ska ha rätt att vägra arbeta med aborter	0,24	0,27	0,22	0,17	0,17	0,07	0,09	0,28	0,01
Förbjuda religiösa friskolor	0,24	0,23	0,29	0,13	0,10	0,13	0,13	0,36	0,32
Högspecialiserad vård ska koncentreras till ett fåtal sjukhus	0,20	0,17	0,24	0,15	0,14	0,24	0,25	0,15	0,21
Det ekonomiska stödet till glesbygden ska öka	0,19	0,21	0,19	0,05	0,01	0,18	0,16	0,00	0,01
Dåliga skolor ska stängas	0,19	0,15	0,16	0,20	0,15	0,06	0,08	0,02	0,21
Den som flyttar till glesbygd ska få hjälp att betala studielån	0,17	0,19	0,14	0,12	0,11	0,06	0,05	0,01	0,12
Eget bruk av narkotika ska vara tillåtet	0,15	0,13	0,11	0,18	0,17	0,12	0,02	0,07	0,08
Anonyma vittnen ska kunna användas i svensk domstol	0,14	0,13	0,10	0,15	0,10	0,02	0,09	0,07	0,12
Staten ska ta över ansvaret för sjukvården från landstingen	0,13	0,07	0,14	0,14	0,11	0,12	0,06	0,08	0,18
Dagens landsting ska slås ihop i större regioner	0,12	0,11	0,13	0,09	0,07	0,13	0,15	0,05	0,07
Staten ska ta över ansvaret för skolan från kommunerna	0,08	0,07	0,05	0,07	0,00	0,01	0,06	0,02	0,03

Källa: Medborgarpanelen "Citizen Panel 28 – 2017"

Tabell A1b Eta-analyser för partimatcher.

Vad är din åsikt om följande politiska förslag?	V vs. Fi	V vs. MP	MP vs. Fi	MP vs. C	MP vs. L	MP vs. M	S vs. MP	S vs. V	S vs. Fi
Sverige ska ta emot färre flyktingar	0,05	0,08	0,14	0,19	0,39	0,54	0,17	0,28	0,20
Papperslösa flyktingar ska ha rätt till fri vård	0,09	0,08	0,20	0,23	0,38	0,46	0,17	0,27	0,21
Tiggeri ska förbjudas	0,03	0,12	0,16	0,24	0,40	0,57	0,15	0,29	0,20
Permanent uppehållstillstånd som huvudregel i flyktingpolitiken	0,07	0,06	0,17	0,21	0,42	0,45	0,19	0,28	0,22
Allmän amnesti ska införas för ensamkommande flyktingbarn	0,14	0,09	0,27	0,14	0,43	0,46	0,14	0,25	0,23
Polisen ska aktivt söka upp och avvisa asylsökande som fått avslag	0,14	0,10	0,27	0,25	0,47	0,50	0,18	0,31	0,28
Alla kommuner ska tvingas att ta emot flyktingar	0,01	0,05	0,07	0,19	0,24	0,28	0,05	0,10	0,07
En förmögenhetsskatt ska återinföras	0,05	0,32	0,26	0,44	0,55	0,50	0,05	0,28	0,15
Vinster ska inte tillåtas inom skattefinansierad vård och omsorg	0,13	0,32	0,19	0,38	0,45	0,35	0,02	0,22	0,08
Äldreomsorg och hemtjänst ska i större utsträckning drivas i privat regi	0,20	0,27	0,04	0,36	0,38	0,37	0,04	0,16	0,01
Sverige ska ha en flygskatt	0,02	0,06	0,05	0,40	0,51	0,46	0,19	0,20	0,13
Sverige ska bli medlem i NATO	0,08	0,16	0,07	0,37	0,58	0,44	0,09	0,24	0,11
Sverige ska lämna EU	0,16	0,32	0,17	0,07	0,20	0,01	0,01	0,26	0,07
Betyg i ordning och uppförande ska införas i skolan	0,10	0,11	0,23	0,23	0,42	0,43	0,14	0,26	0,22
Rutavdraget ska utökas kraftigt	0,12	0,36	0,22	0,36	0,38	0,32	0,00	0,28	0,11
Lägre ingångslön för ungdomar och nyanlända på första jobbet	0,07	0,35	0,28	0,28	0,35	0,33	0,04	0,23	0,11
Kommunerna ska jobba för skolor med bred social sammansättning	0,07	0,10	0,01	0,21	0,28	0,28	0,06	0,15	0,06
Kärnkraften ska byggas ut	0,06	0,02	0,06	0,27	0,50	0,42	0,17	0,20	0,16
Sverige ska satsa mer på försvaret	0,10	0,09	0,23	0,43	0,54	0,43	0,21	0,32	0,27
Småföretag ska undantas från turordningsreglerna vid uppsägningar	0,18	0,37	0,19	0,21	0,27	0,24	0,11	0,15	0,01
En köttskatt ska införas	0,10	0,01	0,11	0,45	0,46	0,43	0,23	0,28	0,24
Kvinnor ska kunna kvoterats in i bolagsstyrelser	0,21	0,11	0,38	0,24	0,41	0,31	0,06	0,16	0,22
Eleverna ska få betyg från årskurs 4	0,04	0,08	0,14	0,34	0,48	0,42	0,13	0,23	0,16
Elever ska förbjudas att använda heltäckande slöja i skolan	0,11	0,04	0,17	0,14	0,30	0,35	0,12	0,19	0,18
Antalet friskolor ska begränsas	0,21	0,34	0,10	0,28	0,30	0,23	0,07	0,17	0,01

Tabell A1b (forts) Eta-analyser för partimatcher.

Vad är din åsikt om följande politiska förslag?	V	V	MP	MP	MP	MP	S	S	S
	vs. Fi	vs. MP	vs. Fi	vs. C	vs. L	vs. M	vs. MP	vs. V	vs. Fi
Arbetsförmedlingen ska avskaffas	0,11	0,08	0,04	0,17	0,24	0,27	0,04	0,02	0,05
Brottslighet i utanförskapsomr ska bekämpas med förebygg åtgärder	0,03	0,09	0,04	0,12	0,25	0,21	0,05	0,14	0,06
Kommuner ska införa miljözoner där biltrafik begränsas eller tas bort	0,05	0,14	0,08	0,41	0,52	0,41	0,25	0,22	0,17
Polisen ska få större möjligheter att använda kameraövervakning	0,06	0,19	0,28	0,19	0,20	0,32	0,12	0,31	0,25
Ta bort lagen som ger nyanlända rätt att bosätta sig var de vill	0,05	0,08	0,14	0,07	0,22	0,23	0,08	0,17	0,13
Reavinstskatten vid försäljning av bostäder ska tas bort	0,05	0,11	0,05	0,29	0,32	0,29	0,09	0,19	0,09
Gårdsförsäljning av vin ska tillåtas	0,10	0,09	0,02	0,21	0,23	0,24	0,02	0,05	0,02
Föräldraförsäkringen ska enligt lag delas lika	0,12	0,08	0,22	0,25	0,25	0,26	0,05	0,12	0,14
Pensionsåldern ska höjas	0,03	0,28	0,25	0,04	0,14	0,02	0,10	0,10	0,04
Kommunerna ska bygga och tillhandahålla billiga hyreslägenheter	0,02	0,26	0,22	0,20	0,24	0,20	0,01	0,17	0,09
Kommunerna ska kunna anställa egna ordningspoliser	0,03	0,22	0,24	0,08	0,06	0,15	0,00	0,16	0,11
Nazistiska organisationer ska inte tillåtas demonstrera	0,06	0,12	0,19	0,02	0,04	0,05	0,08	0,00	0,04
Stödet till vindkraften ska tas bort	0,03	0,02	0,05	0,23	0,33	0,30	0,13	0,15	0,08
Missbrukare ska ha rätt till fria sprutor	0,02	0,15	0,12	0,12	0,11	0,17	0,09	0,21	0,13
Vårdpersonal ska ha rätt att vägra arbeta med aborter	0,00	0,08	0,08	0,07	0,03	0,02	0,05	0,01	0,01
Förbjuda religiösa friskolor	0,15	0,19	0,02	0,08	0,08	0,08	0,09	0,04	0,06
Högspecialiserad vård ska koncentreras till ett fåtal sjukhus	0,06	0,17	0,10	0,03	0,17	0,05	0,02	0,12	0,04
Det ekonomiska stödet till glesbygden ska öka	0,04	0,06	0,02	0,02	0,22	0,13	0,00	0,06	0,01
Dåliga skolor ska stängas	0,03	0,05	0,08	0,10	0,24	0,20	0,10	0,09	0,04
Den som flyttar till glesbygd ska få hjälp att betala studielån	0,05	0,06	0,01	0,01	0,20	0,13	0,01	0,06	0,01
Eget bruk av narkotika ska vara tillåtet	0,00	0,01	0,01	0,08	0,03	0,09	0,12	0,16	0,11
Anonyma vittnen ska kunna användas i svensk domstol	0,07	0,10	0,01	0,03	0,03	0,09	0,03	0,12	0,03
Staten ska ta över ansvaret för sjukvården från landstingen	0,01	0,22	0,24	0,08	0,20	0,10	0,09	0,05	0,04
Dagens landsting ska slås ihop i större regioner	0,05	0,12	0,06	0,00	0,14	0,04	0,00	0,09	0,03
Staten ska ta över ansvaret för skolan från kommunerna	0,05	0,15	0,20	0,01	0,12	0,04	0,03	0,08	0,07

Källa: Medborgarpanelen "Citizen Panel 28 – 2017"

Tabell A1c Eta-analyser för partimatcher

Vad är din åsikt om följande politiska förslag?	S vs. M	S vs. C	S vs. L	M vs. C	M vs. L	M vs. KD	C vs. L	C vs KD	L vs. KD
Sverige ska ta emot färre flyktingar	0,44	0,07	0,06	0,51	0,30	0,17	0,16	0,25	0,14
Papperslösa flyktingar ska ha rätt till fri vård	0,39	0,03	0,06	0,42	0,24	0,11	0,11	0,21	0,14
Tiggeri ska förbjudas	0,45	0,01	0,09	0,48	0,30	0,18	0,12	0,19	0,10
Permanent uppehållstillstånd som huvudregel i flyktingpolitiken	0,37	0,07	0,08	0,43	0,19	0,03	0,18	0,31	0,20
Allmän amnesti ska införas för ensamkommande flyktingbarn	0,40	0,08	0,13	0,48	0,18	0,07	0,27	0,30	0,10
Polisen ska aktivt söka upp och avvisa asylsökande som fått avslag	0,36	0,01	0,11	0,39	0,16	0,12	0,18	0,16	0,02
Alla kommuner ska tvingas att ta emot flyktingar	0,36	0,11	0,09	0,24	0,17	0,01	0,01	0,20	0,24
En förmögenhetsskatt ska återinföras	0,55	0,37	0,30	0,19	0,11	0,03	0,05	0,11	0,09
Vinster ska inte tillåtas inom skattefinansierad vård och omsorg	0,54	0,45	0,37	0,10	0,05	0,05	0,03	0,14	0,15
Äldreomsorg och hemtjänst ska i större utsträckning drivas i privat regi	0,57	0,46	0,33	0,13	0,12	0,05	0,03	0,16	0,22
Sverige ska ha en flygskatt	0,41	0,15	0,15	0,25	0,14	0,03	0,06	0,25	0,24
Sverige ska bli medlem i NATO	0,51	0,28	0,33	0,25	0,04	0,00	0,19	0,19	0,05
Sverige ska lämna EU	0,03	0,08	0,12	0,06	0,12	0,03	0,10	0,10	0,23
Betyg i ordning och uppförande ska införas i skolan	0,31	0,02	0,11	0,31	0,12	0,01	0,15	0,22	0,14
Rutavdraget ska utökas kraftigt	0,44	0,37	0,25	0,05	0,06	0,06	0,02	0,12	0,17
Lägre ingångslön för ungdomar och nyanlända på första jobbet	0,47	0,32	0,25	0,16	0,09	0,04	0,04	0,07	0,04
Kommunerna ska jobba för skolor med bred social sammansättning	0,35	0,12	0,13	0,22	0,12	0,10	0,06	0,32	0,31
Kärnkraften ska byggas ut	0,37	0,03	0,16	0,33	0,11	0,02	0,19	0,24	0,10
Sverige ska satsa mer på försvaret	0,28	0,13	0,16	0,16	0,03	0,09	0,11	0,24	0,18
Småföretag ska undantas från turordningsreglerna vid uppsägningar	0,49	0,37	0,28	0,10	0,07	0,07	0,00	0,15	0,19
En köttskatt ska införas	0,26	0,13	0,07	0,11	0,11	0,08	0,03	0,19	0,26
Kvinnor ska kunna kvoterats in i bolagsstyrelser	0,36	0,17	0,21	0,19	0,05	0,04	0,13	0,21	0,13
Eleverna ska få betyg från årskurs 4	0,36	0,15	0,17	0,21	0,08	0,05	0,10	0,22	0,18
Elever ska förbjudas att använda heltäckande slöja i skolan	0,26	0,03	0,06	0,30	0,14	0,08	0,12	0,14	0,06
Antalet friskolor ska begränsas	0,44	0,40	0,29	0,03	0,05	0,09	0,03	0,15	0,22

Tabell A1c (forts) Eta-analyser för partimatcher

Vad är din åsikt om följande politiska förslag?	S vs. M	S vs. C	S vs. L	M vs. C	M vs. L	M vs. KD	C vs. L	C vs KD	L vs. KD
Arbetsförmedlingen ska avskaffas	0,43	0,22	0,18	0,21	0,12	0,01	0,04	0,16	0,15
Brottslighet i utanförskapsomr ska bekämpas med förebygg åtgärder	0,26	0,06	0,13	0,19	0,06	0,01	0,11	0,17	0,09
Kommuner ska införa miljözoner där biltrafik begränsas eller tas bort	0,23	0,05	0,07	0,17	0,09	0,06	0,05	0,22	0,22
Polisen ska få större möjligheter att använda kameraövervakning	0,23	0,02	0,01	0,21	0,17	0,08	0,01	0,07	0,10
Ta bort lagen som ger nyanlända rätt att bosätta sig var de vill	0,20	0,05	0,04	0,25	0,10	0,05	0,12	0,13	0,05
Reavinstskatten vid försäljning av bostäder ska tas bort	0,31	0,17	0,12	0,13	0,10	0,02	0,01	0,07	0,10
Gårdsförsäljning av vin ska tillåtas	0,35	0,25	0,16	0,07	0,09	0,11	0,03	0,07	0,06
Föräldraförsäkringen ska enligt lag delas lika	0,31	0,21	0,12	0,10	0,11	0,08	0,04	0,19	0,27
Pensionsåldern ska höjas	0,19	0,20	0,20	0,02	0,08	0,05	0,08	0,09	0,20
Kommunerna ska bygga och tillhandahålla billiga hyreslägenheter	0,33	0,23	0,17	0,09	0,08	0,00	0,01	0,08	0,11
Kommunerna ska kunna anställa egna ordningspoliser	0,22	0,08	0,04	0,13	0,11	0,04	0,02	0,15	0,22
Nazistiska organisationer ska inte tillåtas demonstrera	0,19	0,13	0,11	0,05	0,02	0,02	0,02	0,06	0,06
Stödet till vindkraften ska tas bort	0,26	0,07	0,09	0,17	0,10	0,01	0,05	0,12	0,11
Missbrukare ska ha rätt till fria sprutor	0,12	0,01	0,03	0,12	0,12	0,01	0,04	0,12	0,19
Vårdpersonal ska ha rätt att vägra arbeta med aborter	0,11	0,16	0,03	0,05	0,04	0,32	0,10	0,33	0,48
Förbjuda religiösa friskolor	0,03	0,22	0,04	0,20	0,02	0,25	0,15	0,14	0,33
Högspecialiserad vård ska koncentreras till ett fåtal sjukhus	0,11	0,06	0,13	0,04	0,07	0,00	0,13	0,02	0,11
Det ekonomiska stödet till glesbygden ska öka	0,21	0,03	0,17	0,17	0,02	0,11	0,20	0,01	0,19
Dåliga skolor ska stängas	0,10	0,05	0,04	0,16	0,03	0,02	0,10	0,15	0,08
Den som flyttar till glesbygd ska få hjälp att betala studielån	0,18	0,02	0,12	0,19	0,00	0,05	0,18	0,09	0,08
Eget bruk av narkotika ska vara tillåtet	0,06	0,09	0,11	0,03	0,07	0,01	0,05	0,04	0,10
Anonyma vittnen ska kunna användas i svensk domstol	0,08	0,02	0,02	0,09	0,07	0,06	0,01	0,00	0,01
Staten ska ta över ansvaret för sjukvården från landstingen	0,01	0,06	0,02	0,06	0,03	0,00	0,09	0,04	0,04
Dagens landsting ska slås ihop i större regioner	0,07	0,01	0,09	0,06	0,05	0,03	0,12	0,01	0,11
Staten ska ta över ansvaret för skolan från kommunerna	0,01	0,03	0,05	0,04	0,05	0,03	0,09	0,01	0,11

Källa: Medborgarpanelen "Citizen Panel 28 – 2017"

Demografi

Tabell A2 **Kön, oviktad och viktad skattning (procent)**

	Oviktad	Viktad
Kvinna	45.7	43.7
Man	54.3	56.3
Total	100.0	100.0

Källa: Medborgarpanelen "Citizen Panel 28 – 2017"

Kommentar: Oviktad n=2667

Tabell A3: **Ålder, oviktad och viktad skattning (procent)**

	Oviktad	Viktad
Under 30 år	8.3	7.9
30-39 år	14.0	12.5
40-49 år	14.9	15.1
50-59 år	20.7	20.9
60-69 år	28.4	29.2
70 år eller äldre	13.6	14.5
Total	100.0	100.0

Källa: Medborgarpanelen "Citizen Panel 28 – 2017"

Kommentar: Oviktad (n)=2665

Tabell A4: **Utbildning, oviktad och viktad skattning (procent)**

	Oviktad	Viktad
Mindre än tre år på högskola/universitet	47.7	51.1
Mer än tre år på högskola/universitet	52.3	48.9
Total	100.0	100.0

Källa: Medborgarpanelen "Citizen Panel 28 – 2017"

Kommentar: Oviktad (n)=2672

Tabell A5: Röstintention 2018, oviktad och viktad skattning (procent)

Partival RD 2018	Oviktad	Viktad
Vänsterpartiet	12.6	6.8
Socialdemokraterna	22.9	30.9
Centerpartiet	11.7	11.1
Liberalerna	7.6	4.0
Moderaterna	21.4	21.5
Kristdemokraterna	2.1	2.3
Miljöpartiet	5.4	3.3
Sverigedemokraterna	13.2	18.0
Feministiskt initiativ	3.1	2.1
Total	100.0	100.0

Källa: Medborgarpanelen "Citizen Panel 28 – 2017"

Kommentar: Röstintention 2018 är konstruerad utifrån två frågor. Först fick respondenterna frågan: "Vilket parti skulle du rösta på om det var riksdagsval idag?" Med de åtta riksdagspartierna, Feministiskt initiativ, Annat parti, Skulle rösta blankt, Skulle inte rösta, Har ej rösträtt vid valdagen samt Vet ej, som svarsalternativ. De som inte uppgav något parti (med undantag för de som uppgav att de inte var röstberättigade) fick då ytterligare en fråga "Vilket parti tycker du bäst om idag?" där respondenterna kunde välja mellan de åtta riksdagspartierna, Feministiskt initiativ samt kategorin Annat parti. Svaren från frågan Vilket parti tycker du bäst om idag adderades därefter till respektive partis stöd baserat på frågan Vilket parti skulle du rösta på om det var riksdagsval idag? Den viktade skattningen är justerad efter hur respondenterna röstade i riksdagsvalet 2014. Oviktad (n) =2500.

Referenser

- Bergström, Annika, Bengt Johansson, Henrik Oscarsson, Maria Oskarson & Henrik Oscarsson, Red. (2015). *Fragment. SOM-rapport 63*. Fragment. SOM-rapport 63. Göteborgs universitet, SOM-institutet.
- Garzia, Diego & Stefan Marschall *Matching voters with parties and candidates. Voting advice applications in a comparative perspective*. London, ECPR Press.
- Holmberg, Sören (2000). *Välja parti*. Stockholm, Norstedts Juridik.
- Hooghe, Lisbet, Gary Marks & Carole J Wilson (2002). "Does Left/Right Structure Party Positions on European Integration." *Comparative Political Studies* 35(8): 965-989.
- Oleskog Tryggvason, Per & Henrik Oscarsson (2014). *Utvärdering av Sveriges televisions valkompassfrågor 2014. Valforskningsprogrammets rapportserie 2014:01*. Göteborgs universitet, Statsvetenskapliga institutionen.
- Oscarsson, Henrik (2017). Det svenska partisystemet i förändring. I Andersson, Ulrika, Jonas Ohlsson, Henrik Oscarsson & Maria Oskarson, Red. (2017). *Larmar och gör sig till. SOM-rapport 70*. Göteborgs universitet, SOM-institutet.
- Oscarsson, Henrik & Sören Holmberg (2016a). Issue Voting Structured by Left-Right Ideology. I Pierre, Jon, Red. (2016a). *The Oxford Handbook of Swedish Politics*. London, Oxford university press.
- Oscarsson, Henrik & Sören Holmberg (2016b). *Svenska väljare*. Stockholm, Wolters Kluwer.
- Oskarson, Maria, Henrik Oscarsson & Edvin Boije (2016). "Consideration and Choice: Analyzing Party Choice in the Swedish European Election 2014." *Scandinavian Political Studies* 39(3): 242-263.

Det svenska Valforskningsprogrammet finns vid Statsvetenskapliga institutionen i Göteborg. Sedan tidigt 1950-tal ägnar vi oss hängivet åt empiriska studier av opinionsbildning, val och väljarbeteende och av tillståndet och utvecklingen av den svenska representativa demokratin.

Syftet med forskningen är bland annat att förklara varför väljare röstar som de gör och varför val slutar som de gör. Vi spårar och följer trender i svensk valdemokrati och gör jämförelser med utvecklingen i andra länder.

Professor Henrik Ekengren Oscarsson leder det svenska Valforskningsprogrammet.

